Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 2 (889) TORSDAGEN DEN 14 JANUARI 1904. 17:DE ÅRG.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

SYDPOLSFARARNES HEMKOMST. MOTTAGANDET VID STOCKHOLMS CENTRALSTATION.
TECKNING FÖR IDUN AF HJ. ENEROTH.

oräkneliga, i januarivinden smällande flaggdukar från balkonger och tak och med dånande hurrarop och lifliga hattviftningar från en entusiastisk folkmassa, som kantade gatorna, där polarfararne åkte fram.

Våra här invid meddelade bilder återge dels polarfararnes mottagande å stationsperrongen, då ecklesiastikministern Sixten von Friesen å konungens vägnar samt professor O. Montelius, d:r Sven Hedin m. fl. hälsa expeditionens medlemmar välkomna åter, dels den anblick planen framför stationshuset företedde i det ögonblick resenärerna med sina anhöriga åkte från bangården.

Inuti numret återfinnes dessutom en bildserie från sydpolsexpeditionens senare och mest äfventyrliga skede, hvilken bildserie af expeditionen ställts till Iduns förfogande. Som bekant gick vid »Antarctics» förolyckande det mesta af de tagna fotografierna — eller cirka 600 plåtar — förloradt, hvadan de få återstående bilderna, som skänka en inblick i expeditionens lif, naturligtvis fått mångdubbelt värde och intresse.

De komplettera den serie af vyer och grupper, som Idun i sina nummer 1 och 2 för år 1903 meddelade från förra delen af expeditionens nu så lyckligt tilländabragta vistelse i de antarktiska regionerna.

VÅRA SYDPOLSFARARES HEMKOMST.

DÅ TELEGRAFEN för några veckor sedan bragte till Europa budskapet: »den Nordenskjöldska sydpolsexpeditionen räddad!» var tillfredsställelsen öfver de svenska vetenskapsmännens återfinnande allestädes stor, och naturligtvis mest i de käcka forskningsresandenas eget fädernesland, hvarest ovissheten om deras öde i den antarktiska polarnattens storm och köld började växa till oro.

Med hvilken glädje vi sedan i tankarne följde deras triumfliknande färd från isens trakter till tropikernas solglödande länder och vidare mot norden, hvarest vintern åter mötte med snö och kyla, ehuru af betydligt humanare karaktär! Utefter den västeuropeiska kusten stäfvade resenärerna mot hemmet, och när de hunnit så nära de svenska gränserna som till Hamburg och Köpenhamn, kändes i hälsningsjublet redan något af hemmets värme och trygghet.

Och så en söndagsmorgon, efter att expeditionens medlemmar aftonen förut tryckt svenska vänners händer i Malmö och Lund, skedde ankomsten till Stockholm, som hälsade med

UTANFÖR CENTRALSTATIONEN VID NORDENSKJÖLDSKA SYDPOLSEXPEDITIONENS ANKOMST. A. BLOMBERG FOTO.

†

ANNA ALMKVIST. *

OM NÅGON i förhållandena oinvigd kommit att bevista fröken *Anna Almkvists* jordfästning den 5 dennes i kapellet vid Sabbatsbergs sjukhus, hade han dock genast märkt, att här en betydande personlighet lämnat det jordiska. Han hade märkt det på den rika krans- och blomsterhyllningen, på den talrika samlingen närvarande ur skilda klasser och på den djupa rörelse, som präglade allas anleten.

Ett direkt uttryck för den lidna förlusten gafs af doktor Knut Kjellberg, hvilken såsom ordförande för Folkbildningsförbundet i varma, enkla, vältaliga ord skildrade Anna Almkvists stora insats och rika löften om en fortsatt verksamhet den korta tid, hon varit föreståndarinna för Katarina församlings läsestuga, där hennes utmärkta självbildning, fina urskillning och vänsälla väsen redan börjat visa de bästa resultat.

Redan när Anna Almkvist besökte folkskolan, började hon genom handarbete förtjäna sitt uppehälle. Därefter var hon under större delen af sitt lif hattsömmerska, försökte sedan grunda en affär, men utan framgång, tills hon alltför sent hamnade på den plats, som så väl låg för hennes själsdaning.

Under alla dessa år var hon outtröttlig i att under korta fritider tillgodose sin omättliga bildningshunger. Arbetarinstitutets föreläsningar åhörde hon flitigt till de allra sista åren, äfven såg man henne ofta på andra föreläsningar, i konsertsalar och på utställningar. Genom studier därbredvid var hon alltid au courant med dagens mest betydande litteratur och ådagalade vid samtal däröfver djup uppfattning, fin smak samt klar, logisk skärpa. Däremot visade hon ej minsta lust att briljera med sina kunskaper. Här var otvetydigt rent intresse för handen. Men ej blott för sin egen bildning kämpade hon. Hon var outtröttlig i att utöfva sitt inflytande i den riktningen på sina vänner och kamrater. Likväl, när det gällde att bistå någon af dessa med hjälp och omsorg, undansköt hon skenbarligen utan saknad sina litterära och estetiska intressen.

Särskild uppmärksamhet fäste hon vid sig, då hon inledde en diskussion om idealitet inom det af Ellen Key förnämligast stiftade sällskapet »Samkväm för kvinnor från skilda yrkesområden». Föredraget intogs under rubriken: »Om idealer» i denna tidnings spalter och öfversattes äfven i den tyska tidskriften »Ethische Kultur». Inom nämnda sällskap intog hon en ledande ställning, var en öfver allt beröm höjd bibliotekarie därstädes och fyllde särskildt väl sin plats som förmedlande mellan kvinnor af högre och lägre bildningsgrad.

En del personer ur de socialistiska leden ansågo hennes stora intelligens missriktad, emedan hon höll sig afsides från denna grupp. Att förneka Anna Almkvists demokratiska känslor vore dock den största orättvisa. Men hon tillhörde dessa ytterst känsliga, för hvilka partisinne och ensidighet, från hvilket håll de än uppenbara sig, äro outhärdliga. Hon var skapad till »vilde», som hon sade. Men af hennes verksamhet framgår, att hon långt ifrån stod aflägsnad från »de djupa leden», om ock hon räknade många vänner bland vittra och konstnärliga kretsar. Dessa vänner utmärkte sig för öfrigt alla för rent demokratiska tendenser. Närmast af dessa stodo fru Gerda Bergh och fröken Ellen Key.

Emellertid, all denna sträfvan blef för mycket. Hastigt och oväntadt bröts hon vid 40 års ålder som en spröd växt i stormen.

Se här några målande drag ur hennes på växlande händelser ej rika lif.

De ofvannämnda samkvämen öfverraskade hon en dag med att skänka ett dyrt bokskåp, hvartill hon insamlat medel genom att i kamratkretsar sälja vykort.

En af sina väninnor gick hon, då denna var sjuk, att omsorgsfullt sköta och bära mat till på morgonen, innan hon gick till sitt eget arbete, på aftonen, då hon kom därifrån. Sådant hade ofta händt henne.

En annan kamrat, som skulle börja en affär, skyndade hon till och räckte som lån några hundra kronor, som hon med möda hopsparat för egen del.

Sådant kan ju uppvisas om många, men kanske ej om många, som så uthålligt måst strida för sitt uppehälle och oberoende och på samma gång helt uppgått i bildningsintressen, å hvilkas högre områden de tum för tum måst tillkämpa sig en plats.

Lämpligt synes det oss att afsluta denna korta skildring genom ett citat ur Anna Almkvists uppsats »Om idealen» och låta hennes väsen bäst spegla sig i hennes egna ord, som hon kan sägas ha förverkligat i sitt lif. Citatet lyder så:

Om det än finnes ideal, som svika oss, eller om vi på annat sätt måste lämna dem från oss, ha vi dock alltid ett ideal, som aldrig kan svika oss, och som vi aldrig behöfva lämna, utan som vi, om vi vilja, kunna vara trogna in i döden: det personliga idealet af en god och ädel människa. Det kunna vi sträfva att utveckla oss till, en hvar efter sitt mått, hvarje dag och på hvarje plats i lifvet, hur obetydlig den än är.

Mången vill kanhända invända, att det icke är ett ideal att vilja vara en god människa, det är en plikt. Det är sant, att det är en plikt; men det beror på, hvad man menar med en god människa: om man låter sig nöja med det man nått, eller om krafven växa med kraften. I så fall kallar jag det ett ideal.

Också för det personliga idealet uppställdes förr sådana mönster, som jag förut talat om: ett absolut godt eller ondt, rätt eller orätt, fult eller vackert. Men äfven här har mången börjat se mer relativt och inse, att gränsen ligger olika för olika människor; att möjligheten till ett framåt och uppåt för en hvar är ofantligt stor.

Stoffet till detta vårt personliga ideal ha vi att taga hos oss själfva. Det är våra egna möjligheter vi skola framlocka, utveckla och söka fullkomliga. Ett personligt ideal således efter vårt eget kynne, detsamma som med ett modernt uttryck kallas individualism, förmågan och modet att vara sig själf — och det bästa af sig själf.

AMALIA FAHLSTEDT.

* Som något porträtt af fröken A. ej lär existera, är Idun icke i tillfälle att meddela hennes bild.

VINTERNATTSDRÖMMAR.

FAST NATT det är, en skugga knappt förmörkar
den slummersänkta slättens hvita snö.
Kring landsvägskantens rimfrosthöljda björkar
sitt glorieskimmer månestrålar strö.

Ur stängda fönster intet eldsken silar,
från taken ingen rök mot himlen går,
i ändlös dvala allt omkring mig hvilar,
mig tycks, att alltets hjärta mer ej slår...

O underbara stillhet utan like,
en sällsam drömsyn du min själ beskär,
du öppnar porten till ett anadt rike,
där hvarje jordisk trånad slocknad är!

Jag tror, att intet mer mitt väsen hindrar
att med den ljusvärld varda sammansmält,
hvars förebåd emot mitt öga tindrar
från midnattshimlens stjärnbesådda fält.

Det är, som lyftes jag till klarblå eter,
som stillades hvar våg i tidens ström;
enhvar af sinnevärldens verkligheter
förflyktigas till mystisk, månblek dröm.

Men när till sist en blygrå dagning hopar
sitt tunga töcken omkring däld och berg,
mitt blod på nytt i glödhet åtrå ropar
på solens värme och på lifvets färg.

E. N. SÖDERBERG.

I TJÄNARINNEFRÅGAN.

DEN FÖREBÅDADE organisationen bland hufvudstadens tjänarinnor är nu, som bekant, ett fullbordadt faktum, sedan den i Idun förut omnämnda kommittén på möte i Folkets hus i dagarne framlagt sitt stadgeförslag och på basis af detta *Stockholms tjänarinneförening* bildats. Den punkt i stadgarne, som för husmödrar och utomstående torde vara den viktigaste, gäller den antagna kontraktsblanketten, hvilken vi därför här meddela i dess helhet.

Undertecknad antager härmed ..... som ..... från den ..... mot en lön af ..... i månaden att utbetalas ..... samt närande kost, ordentligt husrum och ordentlig bädd.

Som söndagsledighet erhålles i medeltal minst 4 timmar, fördelade på följande sätt: *

.....

Ledighet erhålles en bestämd hvardagsafton i veckan (.....) efter middagen, dock ej senare än kl. 7. **

Här ofvan öfverenskommen ordinarie ledighet kan undantagsvis utbytas mot annan, äfven söndagsledighet mot ledighet å hvardag och tvärtom. Kan genom tillstötande omständigheter förlorad ordinarie ledighet ej af husmoder ersättas med annan, skall den förlorade ledigheten ersättas med 25 öre pr timme.

Fyra timmer i veckan på hvardag anslås åt tjänare för tillsyn af egna kläder.

I regel bör husmoder efter kl. 8 e. m. endast fordra iordningställande af aftonmåltid samt bäddning.

För natthvila bör som regel erhållas 8 timmar. Vid bjudningar, hämtning från bjudningar eller väntning vid sen hemkomst betalas efter kl. 11 e. m. med 25 öre pr timme. Häri inbegripes ej diskning efter sen aftonmåltid i hvardagslag, då husmodern själf tillåter diskningens uppskjutande till dagen därpå.

Om vakning öfver barn förekommer, erhålles nödig hvila på dagen.

.....

Uppsägning af ofvanstående kontrakt skall ske minst 14 dagar i förväg till den 1 och 15 i

* Här kan öfverenskommen tid utsättas eller muntlig öfverenskommelse ske för hvarje vecka särskildt.

** Ledighet bör om möjligt erhållas måndag eller torsdag, då föreningens möten och kurser äga rum.

Ekzem, finnar, sår, hudutslag, reformar o. d. behandlas bäst med F. PAULI'S AZYMOL, hvilket dessutom för sin mångsidiga användbarhet aldrig bör saknas i något hem. Läs de läkareintyg och den broschyr som medfölja hvarje flaska AZYMOL.

Aseptin är gammalmodig sedan det af en svensk läkare uppfunna preparatet »AZYMOL» visat sig vara ojämförligt mera verksamt. Vid alla tillfällen då Ni förut begagnat Aseptin bör Ni numera alltid använda »ANTISEPTISK AZYMOL.

MELLINS FOOD *af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.*
Finnes på Apoteken samt hos Specerihandlarne.
PROF gratis och franco *från Axel Lennstrand, GEFLE.*

månaden eller ock till den 24 i månaderna april och oktober, helst skriftligen på föreningens blankett.

Stockholm den .....

.....

.....

———

Undertecknad antager härmed plats som ..... hos fru ..... adress .....

Sysslorna utgöra hufvudsakligast: .....

.....

och förbinder jag mig att, under iakttagande af oförvitligt uppförande, samvetsgrant uppfylla mina skyldigheter.

Uppsägning af ofvanstående kontrakt skall ske minst 14 dagar i förväg till den 1 eller 15 i månaden eller ock till den 24 i månaderna april och oktober, helst skriftligen på föreningens blankett.

Stockholm den .....

..... Medlem n:r .....

Kommittén har utgått från den förutsättningen att, då nu en allmän önskan att bilda en förening gjort sig gällande bland just de *bästa* af våra tjänarinnor, denna förening borde blifva till gagn både för dem själfva och för de yngre och lägre stående, som vinna inträde i densamma. Det kan ju ej nekas, att en stor del af våra tjänarinnor äro ganska obildade, ofta nog slarfviga samt okunniga om de enklaste regler för samlifvet mellan medlemmarna i ett hem. För dessa okunniga flickor bör det ovillkorligen vara uppfostrande att inom en förening komma tillsammans med kamrater, som kunna höja dem i moraliskt afseende, och när de få en ledig afton, bör det vara en fördel, att det finnes en samlingslokal, dit de kunna gå för att träffa hyggliga jämlikar i stället för att kanske drifva omkring på gatorna.

Om vi alltså utgå från denna förutsättning, borde den stora och allmänna fruktan för den nybildade föreningen kunna minskas. Flere, kanske genom sjukdom i hemmet, af omsorgen för de många barnen eller af ekonomiska svårigheter uttröttade husmödrar ha nämligen med förfäran framkastat tanken på att de vid bekymmerfulla tillfällen skulle lämnas ensamma af den tjänarinna, som genom att ingå i föreningen fått sig bestämda fritider tillerkända. Drabba sjukdom eller andra bekymmer hemmet, torde dock en god tjänarinna hädanefter lika litet som förr neka sin hjälp, och enligt kontraktsblanketten har hon ej rättighet till extra ersättning för annat än genom husbondfolkets *nöjen* förlorad natthvila, eller när någon bestämd ledighet af vissa skäl omöjligen kan fås å annan tid. Råder ett godt förhållande mellan husmodern och tjänarinnan, bör det ej kunna störas genom de mera bestämda aftal, som genom föreningen komma att införas.

Det talas så mycket om den kärlek och det förstående, som böra finnas mellan husmödrar och tjänarinnor. Onekligen är det också lyckligast för båda parterna, om ett sådant förhållande kan uppstå, men vi måste erkänna, att det ej är i alla familjer, som tjänarinnan känner sig äga ett verkligt *hem*. Orsaken är ej lätt att angifva, den kan ligga hos tjänarinnan eller hos husmodern eller helt enkelt däri, att trots bästa vilja å ömse sidor lynnen och karaktärer ej passa ihop. För de tjänarinnor, som icke finna sig rätt hemma, där de tjäna, är det gifvetvis en lättnad att genom några bestämda fritimmar veta sig ha tillfälle att få träffa anhöriga och vänner, och med detta medvetande följa nog för många större tålamod och gladare humör under de dagliga sysslorna.

Kommittén har föreslagit, att husmödrar och andra intresserade personer skola få inträda i föreningen såsom passiva medlemmar samt inväljas i styrelsen såsom adjungerade ledamöter med förslags- och yttranderätt, men ej rösträtt, och att de skola hafva tillträde till hvartannat möte. Det har väckt opposition bland husmödrarna, att de ej skola få vara med på alla möten. Men om man rätt sätter sig in i saken, måste man medgifva, att det vore olämpligt att tjänarinnorna aldrig skulle få vara för sig själfva, aldrig få yttra sig på sina möten fullt ogeneradt. Huru hygglig en husmoder än må vara, lägger dock alltid hennes närvaro ett visst band på tjänarinnorna — om ej på hennes egna, så åtminstone på de andra — och det finnes ju äfven husmödrar, som äro hjärtans välvilliga, ehuru deras välvilja kan taga sig så despotiska uttryck, att det för tjänarinnorna blir omöjligt att hysa en egen önskan eller åsikt. Därför torde det vara välbetänkt att låta dem vara ensamma hvartannat möte. Äro de passiva medlemmarna besjälade af det rätta intresset för sina tjänarinnors väl, böra de ändå kunna stödja och hjälpa dem i många afseenden, ordna deras kurser, åtaga sig undervisning i de ämnen, som på dessa böra förekomma, hålla lämpliga föredrag och gå dem till mötes med råd och dåd.

En farhåga för att föreningen skulle inträda i den socialistiska landsorganisationens led har också gjort sig gällande. För närvarande är föreningen dock fullt fristående, utan någon tendens att sluta sig till denna organisation, och bästa sättet att stödja föreningen i denna själfständiga ställning är väl just, att så många passiva medlemmar som möjligt inträda i densamma. Bland de nyvalda styrelsemedlemmarna äro flere verkligt dugliga och behagliga tjänarinnor på goda och fina platser, men de äro ovana vid föreningsväsendet och det arbete, som åligger dem såsom styrelseledamöter. De behöfva därför stöd och hjälp af många intresserade husmödrar och andra förståndiga personer.

Det har slutligen talats om, att en annan förening hölle på att bildas af husmödrar, hvilka skulle med sig förena tjänarinnorna. Vore det icke bättre att dessa husmödrar nu inginge som passiva medlemmar i den förening, som redan är bildad, och dit införde alla de goda krafter bland tjänarinnorna, som stå till buds, så att Stockholms tjänarinneförening finge växa sig stark under medverkan af alla goda element, som finnas i hufvudstaden, i stället för att tjänarinnorna skulle splittras på flere håll till skada för dem själfva och för de hem, där de behöfvas. Ofrid och split följa alltid splittringen i spåren — det är en sanning, som man får lära både i historiens urkunder och i hemmets lilla värld.

När nu snart ett möte äfven för husmödrar af kommittén torde komma att anordnas, är det därför vår innerliga uppmaning till hufvudstadens tänkande kvinnor: Stödjen Stockholms tjänarinneförening genom att, så många som möjligt, inträda i densamma såsom passiva medlemmar!

ELIN LINDHAGEN.

*

Som tjänarinnefrågan under Iduns 16-åriga tillvaro så många gånger behandlats i tidningens spalter, ha vi ej aktat nödigt, att då frågan nu åter blifvit aktuell, öppna någon ny diskussion i ämnet, helst som de nu förda debatterna ej innehållit något nytt eller något af vikt, som ej förut sagts i våra spalter. Då emellertid nu Stockholms tjänarinneförening bildats, hafva vi ansett oss böra lämna plats för ofvanstående redogörelse af en af den förberedande kommitténs ledamöter, fru Elin Lindhagen, samtidigt som vi framhålla, att föreningen nog kan blifva till mycken nytta, under förutsättning att densamma ledes i rätt riktning.

RED.

VID BELLOSGUARDOS BARRIÈRA. EN STÄMNINGSBILD FRÅN FLORENS.

NÄR JAG går till min bronsgjutare ute vid Bellosguardos barrièra, har jag god tid att anställa betraktelser. Jag går ut genom Porta San Frediano, sedan jag lämnat de eleganta Lungarnokvarteren bakom mig, tränger mig fram bland bönder, åsnedrifvare, kuskar och folk af alla möjliga slag, som i allmänhet myllra ut och in genom porten. Man skriker, stojar, skrattar, grälar, klatschar åt hästarne, hojtar åt åsnorna, omnibusen kommer vältrande och begär plats, men trots allt detta oväsen går det inte fortare och ingen tyckes egentligen ha särdeles brådtom.

Från Porta S. Frediano går en väg till Porta Romana, på ena sidan begränsad af stadsmuren, på den andra af husraden, bakom hvilken man skymtar Bellosguardos vackra kulle. Snart känner jag igen de som bygga och bo vid denna del af barrièran. Slaktaren, som alltid har ett helt stort djur hängande i sin butik, grönsakshandlaren, hvars lilla skrubb på samma gång är hönshus, skomakaren, som jag ännu ej sett lyfta sitt gråa hufvud upp från sin nål och sin becksöm, mannen som har en liten smutsig trattoria och alltid ser full och ledsen ut, och många andra som äro för fattiga och för smutsiga för den andra sidan muren. De känna snart äfven mig och tillropa mig ett »buon giorno», när jag kikar in i deras skumma hål.

Det ser i allmänhet dystert och grått ut vid barrièran, och såge jag ej de blå bergen vid synranden, så ville jag förneka Italiens skönhet just på denna lilla fläck. Fattigdomen är så naken här, det är en sådan dåsig luft, som strömmar ut ur portar och bodar, så många af sjukdom och lyten vanställda ansikten, man skådar i möte.

Men så är det ju ock i slutet af november, då ej den goda solen så vänligt förgyller allting som eljes.

I dag är här något lifligare. Det är lördagseftermiddag och klart väder efter många dagars regn och tung luft. Det tyckes ha lockat fram alla Firenzes kringvandrande musici och äfven hit ut till barrièran har en af dem hittat väg med sitt vefpiano, som han drar på en liten kärra.

Han vefvar och vefvar. Tonerna samla snart publik och en eller annan soldo förvillar sig ned i hans buckliga hatt. Det är någon utsliten och grymt karrikerad operamelodi, som nu fyller gatan med litet bleknad poesi. Och en trashank, som tydligen »sett bättre dagar», kan ej stå emot frestelsen, utan sjunger med — stämman är hes och sprucken, tonerna äro falska, men föredraget är entusiastiskt. Hans patos är storartad. Så som han slungar ut de högsta tonerna och kärleksfullt dröjer på dem, tills han är färdig att mista andan — det är att le åt, om det ej vore så ynkligt och rörande att på samma gång se det fanatiskt hängifna uttrycket i hans härjade ansikte.

Han hör tydligen för sitt inre öra något helt annat än vi som stå omkring. — — Rampljuset lyser för en kort sekund på den smutsiga gatan — — applåderna smattra från de fyllda gallerierna — — han gör lycka, stormande lycka.

Operan är slut och glansen omkring honom slocknar. Han sjunker ihop och är åter en stackars lazzaron.

Så kommer en vals, och då kan man väl ej låta bli att dansa. Skomakarekäringen tager sin lilla flicka i händerna och hoppar omkring. Grönsakshandlerskan, som jag alltid förut haft

Eva Hellman & C:o, Drottninggatan 68. Et. 1886.

HUSHÅLLSSKOLA, känd för omsorgsfull undervisning i matlagning, fin bakning, desserträtter, linnesömnad m. m. 3 mån kurs. Prosp. fritt mot porto.
MATSALAR, med damrum, hvilka som följd af centralt läge, godt och varierande bord, låga priser och rabattkuponger, äro bland stadens mera besökta.
CAFÉ & BUFFÉ, öppet till 11 e. m. God frukost-, lunch-, supé- och kaffeservering. Bakelser, tårtor, kaffebröd af egen tillverkning serveras äfven här.
KONDITORI & FINBAGERI, specialité: finare bakelser, tårtor o. konfekt, kaffe- o. thébröd. Beställn. mottagas tacksamt. OBS.: Endast kvinnl. betjäning.

ett melankoliskt intryck af, slår sig tillsammans med en af slaktarebodens tjänande bröder och de dansa af hjärtans lust med stora trasiga skor i smutsen. Några andra nöja sig med att se på, men spritta af danslust och nicka i takt.

Jag står i en af tvärgatorna, som leda upp till Bellosguardos kulle, och ser på denna sorglustiga häxdans med trasor, lysande ögon och bleka kinder mot murens höstligt skimrande bakgrund. Och jag gripes af beundran för detta folk, som i fattigdom och brist bevarat sin lätta glädjes känsla. Ett positivs utnötta melodier och de måste sjunga och dansa.

Se, däruppe på kullen, de ädla florentinska linjerna, tecknade med pinjer och cypresser öfver vinfältets sluttning, se därnere, fötter, som hasta, ögon, som brinna för en flyktig minut, medan musiken varar. För dess trollmakt försvinna smutsen och eländet.

När pojken slutat vefva, skola de åter se, att gatan är ful och dyster och krypa in i sina hål igen.

Men Bellosguardos kulle brinner i den nedgående solens ljus och de blå bergen stå vid horisonten som eviga vaktposter kring renässansstadens skönhet och vemod.

ALICE NORDIN.

KONFLIKTEN INOM HANDARBETETS VÄNNER.

DET ÄR alltid kärkommet för den stora allmänheten att få något nytt att tala om, att klandra och att ta parti för eller emot. De stridigheter, som sedan några år tillbaka i all tysthet förts inom »Handarbetets vänner», men som sedan årsmötet den 18 maj förra året slagit ut i full låga och nu så allmänt omdebatteras, äro dock af så pass enskild natur, att man med rätta kan beklaga, att de behöft nå en sådan offentlighet. Kom så till allt detta den uppseendeväckande omständigheten att kronprinsessan, på grund af hvad som inträffat, helt naturligt fann sig föranlåten träda tillbaka från sin post som föreningens beskyddarinna.

Det är här kanske på sin plats att först påminna om, att »Handarbetets vänner» utan all gensägelse varit banbrytande på det textila och konstindustriella kvinnoarbetets område. Dess syften och mål äro och ha alltid varit de mest ideella och storslagna. Och hvad föreningen har uträttat för textilkonsten och smakens höjande i vårt land är onekligen något enastående, hvilket blifvit möjliggjordt endast genom att så många framstående personer inom styrelsen *skänkt* sitt intresse, sina kunskaper, sitt arbete och sin tid, och att många af vårt lands främsta förmågor inom dekorativ konst stått i föreningens tjänst. Arbetet hade troligen dock ej så framgångsrikt kunnat bedrifvas, om ej tiden äfven varit särdeles mogen därför. Dessutom har »Handarbetets vänner» så småningom, dels genom gåfvor, dels genom köp, fått en enastående värdefull samling af äldre textilkonst, både inhemsk och utländsk, och äfven af smyckeskonst. Den förra är af ovärderlig nytta för ett djupare studium af textilkonsten, och en af orsakerna, hvarför föreningens arbeten vanligen äro så särskildt konstnärligt gedigna, är just det samvetsgranna studiet af äldre tiders konst, som ligger bakom allt det moderna arbetet.

Den splittring, som nu har inträdt mellan styrelse och personal, är därför i högsta grad beklagansvärd. En dylik härfva är naturligtvis mer eller mindre trasslig att reda ut, men vi måste antaga, att det ligger misstag och oförstående å båda hållen. Att hoppas är dock, att om den kraftfulla styrelse, som hittills fört rodret, fortfarande vill behålla det och rida ut alla åtföljande vedervärdigheter, dessa svårigheter snart skola vara öfvervunna och »Handarbetets vänner» med oförminskad kraft till hela vårt lands bästa kunna fortsätta sitt betydelsefulla arbete. De åtgärder, styrelsen redan nu vidtagit för att få frid samt lugnare och drägligare förhållanden att åter härska, kunna nog synas mången radikala. Men den, som något följt med och stått nära det sista årets händelser, måste anse dem nödtvungna och som en naturlig följd af stridigheterna, om man än måste reservera sig mot tillvägagångssättet vid det senast timade afskedandet af flere bland föreningens mångåriga biträden och den därmed sammanhängande betygssättningshistorien.

Den nu afgående direktrisen, fröken Agnes Branting, som redan i maj förra året inlade sin afskedsansökan och nu fått den beviljad, är i vissa fall ej lätt att ersätta. Det är många framstående egenskaper, som kräfvas på en dylik plats, och flere af de fordrade egenskaperna ha varit hennes, om hon än i andra afseenden brustit i den takt och hänsynsfullhet, som hennes ställning och förhållandena påkallat. Genom flere af personalens olämpliga uppträdande har hennes ställning dock varit allt utom lätt.

I midten af januari, då fröken Branting afgår, blir hennes plats ersatt af fru *Eva Frestadius*, som under många år varit suppleant i styrelsen.

I och med denna förändring skola vi hoppas, att ovädersdagarna för föreningen äro öfverståndna. Och vi vänta, att »den gamla goda tiden» åter skall komma, då styrelsen och hela personalen ifrån första man till sista arbetade i största förtroende och sämja samt besjälades af varmaste hängifvenhet och intresse för föreningens ideella mål.

UTOMSTÅENDE.

*

Sedan ofvanstående, så vidt vi kunna finna, objektivt hållna inlägg i denna ledsamma historia blifvit uppsatt, ingår det meddelandet, att ej mindre än nio af föreningens främsta och bästa förmågor till styrelsen inlämnat sin afskedsansökan. Detta torde näppeligen kunna förklaras på annat sätt, än att någon grund funnits för det rykte, som vetat berätta, att fröken Branting skulle komma att kvarstå som något slags rådgifvarinna till den nya direktrisen eller på annat sätt bibehållas inom föreningen. Och det är väl detta, som de nio framstående medarbetarinnorna genom sin afsägelse velat förekomma.

RED.

INTERIÖR. SKISS AF HELLEN LINDGREN.

(SLUT FR. FÖREG. N:R)

»HVARFÖR använder mamma kött af slaktade djur då?» insköt Ingrid. »*Rätt* kan det väl aldrig vara att förkorta en kycklings fröjdefulla tillvaro, därför att det kommit främmande till middan.»

Fru Anna svarade ej på detta, utan blott fortsatte: »Nu vill jag bara påminna dig om, att du brukar säga, att allting är banalt, ointressant och tråkigt, att allting är utslitet, att det inte finns några uppgifter i lifvet, som kunna intressera . . .»

»Som om jag inte tyckte det,» afbröt den unga damen nästan harmset. »Som om jag hörde till dem, som äro bekajade af den romantiska barnsjukdomen att vilja *göra* sig intressanta genom världssmärta och världsleda. Det kan du inte vilja säga, mamma. Du vet, att jag *är* blaserad i djupet af min själ, som de flesta af mina intelligenta kamrater, och att vi icke tycka, att det är *roligt* att vara det. Du vet, att det inte gör mig det allra ringaste, om en bal ej blir af eller en konsert med en världsberömd konstnär blir inställd. Jag *kan* inte älska lifvet helt enkelt, jag kan det utantill, och det är en barnsaga helt enkelt.»

»Ja tyvärr, jag vet det,» sade modern djupt upprörd. »Kan du älska *någon* . . . kan du . . . kan du älska . . .»

»Nej, för allt i världen,» sade Ingrid hastigt. »Låt oss inte bli patetiska. Emellertid har jag mot vanligheten varit intresserad i dag. Jag har känt mig riktigt angenämt intresserad af fusket. Jag märker, att min lifsuppgift kommer att bli att göra i bofaktighet. Brottslingen är visst lycklig, han har sensationer, som vi andra sakna. Nej, mamma, säg ingenting, jag skall inte vara hädisk längre, ty jag är verkligen fulladdad med nyheter och har inte känt mig så road af lifvet på länge. Jag kanske inte kan älska, men jag kan beundra. 'Gubben' höll ett af sina stora riksdagstal i går. Han är verkligen imponerande med sitt kallt världsmannamässiga sätt att slå ned sina motståndare, min kära pappa. Han visar smågossarna, hur barnsliga de äro. Åh, denna kyla, denna självbehärskning, hvad den är härlig. Att visa uppstyltningen hos alla dessa fraser, dessa 'känslor' bevars väl. Åhja, jag är min fars dotter, det skall jag visa. Otillgänglig för barnjoller skall jag också vara. Apropå, jag har haft förmånen att få ge min fjärde korg i dag.»

»Talar du sanning?» sade modern, alldeles häpen. »Det var väl aldrig . . .»

»Jo, just precis han, lilla mamma, just precis den utmärkt intelligente, den utmärkt hyggliga, mycket vackra, mycket rika löjtnant Bergklo.»

»Men,» sade modern ångestfullt och med en liten bönfallande gest knäppte hon omedvetet ihop händerna, »men, Ingrid, jag trodde du höll af honom.»

»Ja, sannerligen trodde jag icke själf, att jag gjorde det för sex månader sedan. Men plötsligt började han att bli underlig, han stammade, han bleknade och rodnade, han vågade icke se mig in i ögonen, han fick ett lidande uttryck, så fort vi möttes, med ens gick det upp för mig, att han var barnslig, att han var sjuk . . .»

»Var han barnslig, var han sjuk, därför att han var kär?»

»Just därför, just därför. Jag började på att tycka, det var synd om honom.»

»Tyckte du det var synd om honom?»

SOMATOSE
Erkändt bästa krafthöjningsmedel.
Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

»Ja, jag tycker det är synd om alla sjuka, och jag beslöt att bota honom. I dag kom det alltsammans som en brusande fors, en hvirfvel af ord, af förtviflan, af kärlek. Åh, det kunde skrifvas en pjäs om detta frieri och mitt svar. Tänk, hvilket nummer för en idealist att förfasa sig öfver den moderna unga kvinnan, hennes hjärtlöshet, hennes prosa. Jag sade honom genast, att jag omedelbart skulle bota honom, jag sade honom, att omedelbart efter hvad jag skulle svara honom skulle han tycka, jag vore ett nyktert odjur, som en lycklig slump hade befriat honom ifrån. Och sedan berättade jag honom, att hela den där vältaligheten med alla sina vilda öfverdrifter, hela hans stamning, rädsla och förlägenhet var ett bevis på, att han var sjuk, att hans kärlek var en feber, men att feber gick öfver och att, om jag nu sade nej på det här afkylande, prosaiska sättet, skulle han tillfriskna genast och märka, hur galen han varit, och om jag sade ja, skulle det visserligen dröja längre, men äfven då skulle han tillfriskna, och när han blef man igen och yrseln gick öfver och han fick sitt förstånd tillbaka, skulle det, i hvilket fall som helst, bli ett slut på feberdrömmen. Och därför skulle han tacka mig, att jag förhindrat honom att dumma sig och binda sig i yrselns ögonblick.»

»Och allt detta sade du,» sade fru Anna. Och plötsligt lutade hon sig ned med händerna för ansiktet.

»Hvad är det med mamma?» sade Ingrid.

»Du har gjort din mor ledsen,» sade mostern häftigt.

Ingrid reste sig hastigt.

»Ja, man får icke vara sann,» sade hon. »Jag är ledsen, mamma, mycket ledsen, att jag icke kan vara en annan än den jag är.» Hon stod några ögonblick dröjande och funderade. Därpå gick hon långsamt ut ur rummet.

De båda gamla voro ensamma. Fru Anna såg upp med något tröstlöst i sina ögon. »Där ser du,» sade hon, »det tjänar ingenting att strida emot. Det är faderns natur, som växer fram i barnet.»

Hon skrattade bittert.

»Här kommer man och lyckönskar mig. 'Hon är ju ett rent geni, er flicka. Allt går som en lek, det är bara triumfer'. Och man förstår icke, att det är just olyckan! Allting blir värdelöst, därför att ingenting kostar någon ansträngning, och för hvar seger, som vinns, utan att det kostar någon verklig rädsla, någon riktig kamp, någon sträng dicsiplin af sig själf, växer föraktet för allt, öfvermodet, lifsledans känslor.»

»Tids nog kommer pröfningarnas tid för henne också,» försökte fröken Lisa att trösta.

»Nej, nej, säg icke tids nog, jag vet nog också, att den kommer, men då har försténingen redan kommit. Nej, nej — —»

Men här afbröts fru Anna af, att dörren slogs upp och Ingrid visade sig på tröskeln.

»Nej, det är verkligen kitsligt att sitta där inne och veta er sitta här och kuckla om mig som någon slags olycksfågel eller vanartig utskottsvarelse. Jag finner, att jag har mindre fallenhet för att vara ett samhällsutskott eller någon slags paria utan medborgerligt förtroende än jag tänkte. Jag har ett förslag att göra er. Där uppe ligger mormor, det stora ofelbara, oraklet, som vet alla lifvets hemligheter. Låt oss gå upp till henne och fråga henne, hvad jag skall göra, hur jag skall lära mig att älska lifvet.»

Och därmed tog hon de båda damerna, en under hvardera armen, och innan de visste ordet af, stego modern och mostern tillika med Ingrid uppför trappan till gamla fru Rejmers rum, där ofta familjeråd höllos och viktiga frågor och familjeintressen afhandlades.

Det var en förtjusande syn, denna gamla dam, hvars fina drag aftecknade sig mot de snöhvita kuddarna, där hon låg i den stora sängen. Det var icke svårt att upptäcka, att hon i forna dagar varit en stor skönhet, men det var framför allt ögonen och munnen, som voro underbara, och genom dem i synnerhet fick hon detta uttryck af strålande godhet, som nu besjälade henne. Blicken blef lätt på en gång drömmande och fjärrskådande, och då hade man utan svårighet kunnat föreställa sig, att det var ett för andra osynligt ansikte, som log emot henne, och att hon blott besvarade detta blida leende, och det märkvärdiga var, att äfven Ingrids ansikte och min undergingo en sällsam förändring, så fort hon inträdde i rummet, det kom något vekt och ömt äfven öfver henne, som icke funnits där förut.

»Här får mormor ta emot en deputation,» började hon, »som kommer till den outtömliga brunnen för all världens vishet, fru Agda v. Rejmers, för att hämta råd, tröst och kunskap i en svår och viktig fråga och ett stort bekymmer.»

Ingrid gjorde ett litet uppehåll, hon var tydligen en smula oviss, hur hon skulle framställa det.

»Låt höra,» sade fru von Rejmers, »tala du, mitt barn.»

»Ja,» sade Ingrid, »här står verkligen en flicka, som lär vara en dåre eller något ännu värre, därför att hon tycker, att lifvet är tämligen meningslöst och tråkigt, dess uppgifter tämligen betydelselösa, dess glädjeämnen tämligen tarfliga och dess sorgeämnen ganska oviktiga, det hela knappt mödan värdt att bråka för. Kort sagdt, denna oälskvärda varelse, denna unga dam lär hylla ett farligt kätteri, emedan hon hvarken bryr sig om så särdeles mycket, hvad människorna kalla lycka eller olycka. Men hon är envis i sitt kätteri, och hon säger, att det är hennes rättighet att icke tycka om blommor, som hon finner doftlösa, eller råka i förtjusning öfver det, som genast vissnar, och just precis det tycker hon, att lifvet är, en doftlös blomma, som genast vissnar. Och om hon blir ledsen och likgiltig för alltihop, hur kan hon hjälpa det, hvad kan hon göra åt den saken? Lär nu denna flicka, som lär vara en dåre, som bör lära sig älska lifvet, säg, om du vet det, du älskvärdaste af sibyllor, hur lär man sig älska lifvet. Ja, nu har jag beskrifvit så godt jag nånsin kan min sjukdom, och jag kan inte säga det bättre.

Den gamla damen hade under detta lilla tal försjunkit i djupa tankar. När hon svarade, var det, som om hon talade mera för sig själf än till de andra.

»Jo, jag förstår... doftlöst... lönlöst...» sade hon blott. »Å så likt, som jag kände vid dina år. Min egen ungdoms stora strid,» tillade hon melankoliskt.

»Du, mormor,» utbrast Ingrid, högeligen intresserad och öfverraskad. »Var det icke det jag alltid trodde, att det fanns ett särskildt andligt släktskapsband emellan oss — eller... just detta gissade jag ju icke, men jag kände mig alltid så hemma här hos dig.»

»Om jag vet, hur man lär sig att älska lifvet,» sade den gamla frun, fortfarande talande mest till sig själf. »Ja, jag vet det.»

Plötsligt var det, som om en tanke slagit henne och förskräckt henne. Hon gjorde en afvärjande rörelse.

»Nej,» sade hon, »bed mig icke säga det. Lifvet får lära dig det. Det är en smärtsam lärdom, på samma gång som den är nyttig och nödvändig, på samma gång som den är stor och ljuf och härlig. Ingrid, om du visste... du står inför lifvets och dödens portar nu, just nu står du inför sagans skrin med sina nycklar, det, som man skall vänta med att öppna, ty sedan man öppnat det, blir ingenting som förr, själfva solen och skuggorna och färgspelet få annan färg och annan gestalt. När du har öppnat det, har du förlorat ungdomen...»

»Du gör mig gräsligt nyfiken, mormor.»

»Nyfiken,» sade mormor nästan strängt. »Du får icke använda sådana ord här och om detta. Nej, jag vill icke lära dig det, du är ännu för ung och det är en slags lycka att ännu tro sig vara stark nog att kunna förakta och stå öfver lifvet. Medan man ännu är mycket ung, är det till en viss grad nästan tillåtet, men ve dig och ve alla, som icke blifva gamla nog att förstå sina misstag. Blir man gammal och icke förstår att älska lifvet, då är öfvermodet ett brott och bevisar hjärtats kyla, själfsvåldets trångsinthet. Men kampen för kärlekens uppfattning, mildheten i domen, är en hård kamp, ödmjukheten är lyckan, men den är början till ålderdomen eller åtminstone mogenheten. Anspråkslösheten har sitt vemod. Ja, dödens och lifvets portar!»

»Men om hon nu behöfde den mogenheten,» sade fru Anna sakta.

Fru Rejmer såg hastigt upp. Hon betrak tade sin dotter med en lång forskande blick.

»Vill du det, Anna?» sade hon slutligen. »Det var en annan sak. Nu börjar jag förstå, hvad jag grubblat på och sörjt öfver så länge. Jaja. Kanske Ingrid kan behöfva begagna mina gamla glasögon ibland. Hvem vet?»

Den gamla låg länge tyst och tänkte, skuggande med handen öfver ögonen, så att det nästan tycktes, som om hon glömt sitt löfte. Men när hon började tala, hade rösten en underbar, högtidlig klang, som om hvart ord bars af många minnen och tankar och tunga strider.

»När jag var ung som du — det kan ju en så gammal kvinna som jag gärna få säga, var jag lika vacker som du, lika rik som du var jag också, och om jag också icke var fullt lika så intelligent som du eller så hemma i mina stycken, behöfdes det heller icke på långt när så mycket för att ändå gälla som ett slags underverk på den tiden. Jag blef bortskämd och fjäsad och firad, hvart jag kom, och fick allt hvad jag pekade på, vackra betyg och utmärkelser lika väl som männens hjärtan och fina klädningar, och precis som du tyckte också jag, af öfvermättnad på framgång: hvad tjänade det hela till? Just ingenting roade mig, just ingenting upprörde mig, jag blef allt kallare både i glädje och sorg. 'Hvad är det för en trollunge, jag född till världen, flickan hvarken gråter eller skrattar, som vanlig ungdom plägar göra?' sade min

Wilh. Becker,

— Kongl. Hofleverantör. —
Malmtorgsgatan 5, Stockholm.
Afdelningen för Sjukvårdsartiklar:

Dinappar af bästa patentgummi, svarta och röda, såväl vanliga som helgjutna, i 17 olika mönster och storlekar — 3½ till 8 cm. långa — **från 8 till 20 öre pr st.,** vid köp af 1 duss. lämnas **10 proc. rabatt.**

Äkta Baby-Diflaskor — trekantiga — pr st. 18 öre, med **10 proc. rabatt** vid 1 duss. **Diflaskapparaten Baby,** komplett med kokkärl, ställning, flaskor, kautschukproppar och 3 st. nappar kr. 6.— **med 10 proc.** **Diflaskborstar** till pris af 12 och 25 öre. **Dinappar med ringar,** både af ben och gummi — s. k. **Tröstare** — från 15 till 25 öre. **Svart Slang** af 1:ma paragummi till diflaskgarnityr pr meter 50 öre.

Bröstglas, med eller utan napp och slang från 15 till 75 öre. **Mjölksugare** med 1:ma grå eller röd boll, såväl med som utan reservoir å glaset, från kr. 0,85 till 1,50 pr st. *Goda varor, låga priser!*

Amerikanska Galoscher och Snow-Boots äro bäst och elegantast!

mor en gång, halft på skämt, halft förargad.»

»Men det gör jag,» sade Ingrid, »det är då tvärsäkert.»

»Det gör du,» sade mormodern allvarsamt, »också var jag alldeles bestämdt mycket sämre än du, mycket spotskare och mera högdragen. Jag har ett lifligt intryck af den första gången, jag anade, att kärleken var förtroende och förtrolighet och först i andra rummet beundran.

Den andra gången, jag erfor en sorg, som lärde mig något om kärleken, skall jag nu berätta, och den gällde ett dödt föremål. Stark växer sig kärleken däraf,

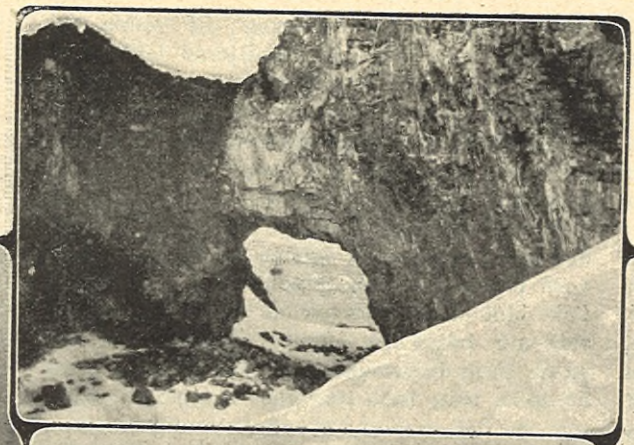

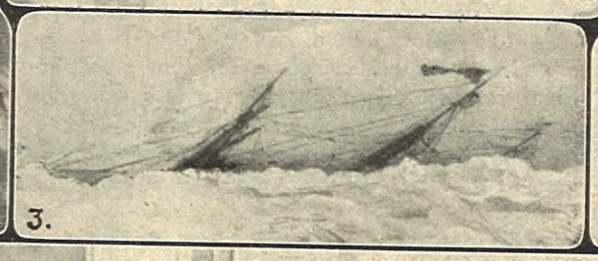

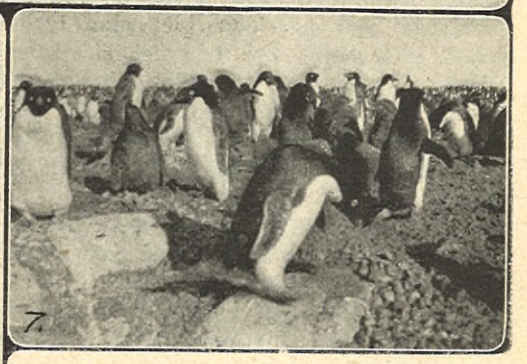

FRÅN DEN NORDENSKJÖLDSKA SYDPOLS-EXPEDITIONENS SLUTAKT.

EFTER AF EXPEDITIONEN HEMFÖRDA ORIGINALFOTOGRAFIER.

1. ANTARCTIC UTANFÖR DEN NATURLIGA KLIPP-PORTEN VID ORLÉANSKANALEN. 2. ANTARCTIC INSKRUFVAD BLAND ISBERGEN. 3. ANTARCTICS UNDERGÅNG

4. DE SKEPPSBRUTNA EFTER ANTARCTICS UNDERGÅNG PÅ VÄG ATT SÖKA LAND. 5. INSAMLANDET AF PINGVINÄGG TILL VINTER-PROVIANT. 6. LÖJTNANT DUSE, DOCENTEN ANDERSSON OCH MATROSEN GRUNDEN EFTER ÅTERKOMSTEN TILL VINTERSTATIONEN VID SNOW-HILL. 7. PINGVINER SOM UTGJORDE EXPEDITIONENS HUFVUDFÖDA UNDER ÖFVERVINTRINGEN.

som jag minns, att jag grät. Vi hade en grönsiska, som slutligen blef gammal och ful. En dag sade jag åt henne: du är så ful och skallig, så du kunde gärna dö. Följande dag blef hon sjuk. Jag var bara en liten flicka då. Jag stod vid buren och såg på henne, det stackars lilla bröstet flämtade, då och då blundade hon, men ibland såg hon upp, och då var det, som om hon sade till mig: »du ser ju, att jag skyndar mig att dö, du får snart slippa mig, var nu bara inte ledsen på mig.» Slutligen kastade hon en trött blick på mig, hufvudet sjönk ned mot bröstet, och hon var död.

Jag brast i gråt och ropade: »Hör du, Dot, så stygg du är, jag tyckte ju om dig, kan du inte höra.» Men pappa, som stod bredvid och som skämde bort mig efter bästa förmåga sade: »Du skall få en ny grönsiska och en mycket vackrare.» Men jag bara ropade: »Jag vill ingen ny vacker grönsiska ha. Kom tillbaka, min gamla, vackra, snälla, fula grönsiska.» Det var första gången att något har tvinnat in sig i vårt eget lif och ropar till oss med minnets tusen ekon, som det förflutnas dagbok. Det behöfver icke vara något intressant och stort och starkt: murgrönan låter med möda skilja sig till och med från den kala stenvägg, hon är fäst vid, och som hon förskönar och som förskönar henne. Min barndom hade tillbragts i en gammal förvuxen trädgård med alla möjliga krypin och skräphål och pittoreska bersåer och i ett gammalt medeltidshus med konstiga gaflar och utsprång, stora vindar och små skrubbar. Jag längtade mycket att få komma bort därifrån till den moderna våning, som pappa gick och hvälfde i sina tankar. En natt härjade en eldsvåda den gamla gården, boningshus och uthus, och genom den nya stadsreglering, som strax därefter kom till stånd, fick äfven vår trädgård sitt respass. Tills

GRUPPBILD AF SYDPOLSEXPEDITIONENS MEDLEMMAR TAGEN EFTER ÅTERKOMSTEN TILL BUENOS AYRES. DE SITTANDE: KAPTEN LARSEN, DOCENTEN NORDENSKJÖLD, LÖJTNANT DUSE. DE STÅENDE: DOCENTEN ANDERSON, KANDIDAT SKOTTSBERG, FIL. LIC. BODMAN, MED. KAND. EKELÖF.

vidare flyttade vi till en tillfällig våning, och som det ännu var vinter, erfors ingen egentlig saknad efter den gamla trädgården, och som alla min fars tankar blott kretsade kring det präktiga palats, som höll på att uppföras åt oss, lefde vi i tankarna mest därborta. När vi så hade flyttat in dit, gick jag efter en veckas vistelse i vår nya bostad bort till den gamla tomten. Icke ett spår förstås af den gamla trädgården, platsen hade upptagits till en parkplantering. Jag kände hela den dagen som ett illamående, som jag icke förstod, men på natten vaknade jag vid att det gamla huset och trädgården stodo lifslefvande med alla vinklar och vrår för mitt minne, och plötsligt slog det mig, att icke med mitt lif skulle jag kunna återköpa mig att ens ett ögonblick få skåda dem med mina lekamliga ögon. Borta — dödt för alltid.

Jag minns, att jag kom till medvetande om min vilda förtviflan däraf att jag fick höra min egen stämma i nattens tystnad; jag kved med rösten af ett sjukt barn. Jag minns, att jag icke kunde ligga kvar i min säng, jag måste upp och gå på golfvet. Jag har lidit djupare och större förluster sedan, men om dem skall jag icke berätta nu. Men hvad jag nu vill säga är, att då förstod jag för

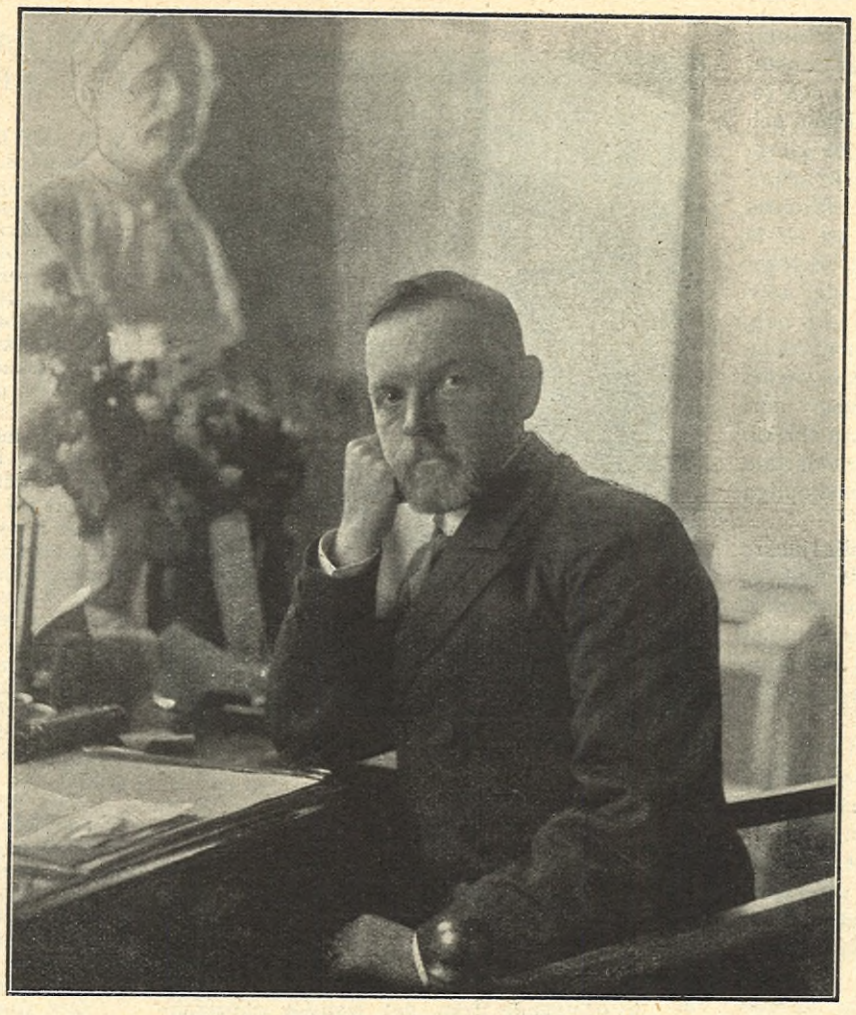

DOCENTEN OTTO NORDENSKJÖLD I SITT ARBETSRUM I STOCKHOLM OMEDELBART EFTER HEMKOMSTEN. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

första gången, hvad det är, som väcker kär leken, lär oss förstå kärleken, det är rädslan att förlora, det är erfarenheten af förlust. Förrän man vet, hvad förlust betyder, hvad saknad är, skall man icke tala om kärleken eller tala om, att man vet, hvad en sak är värd. Man kan tro sig förakta mycket, som man älskar, utan att man vet det. Att lära sig älska lifvet är att erfara det hemskaste af allt, ja egentligen det enda hemska, ångesten för att mista det, som tyckes oss omistligt, och att äfven erfara det ljufvaste af allt, ja egentligen det enda ljufva, ägandets högtidliga, outsägliga ljufhet. Det finns något inom målarkonsten, som du känner mycket väl och som kallas clair-obscur; en sådan blandning af ljus och skugga, en sådan motsatsernas dager andligen taladt, ett sådant ljusdunkel i sammansmältning af sorg och glädje är kärlek. Först när skilsmässan står där med sitt hot, vet man, att lifvet är viktigt och ingen bagatell. Hur härlig sommaren verkligen var, vet man, när höststormen sliter bladen från träden, och när den första snön döljer allt under sitt täcke. Ser du, Ingrid, just nu har jag lärt mig att älska, ja, du kan inte tro, hvad hvarje liten småsak kan bereda mig glädje, jag skall säga dig, att jag kan ligga och be-

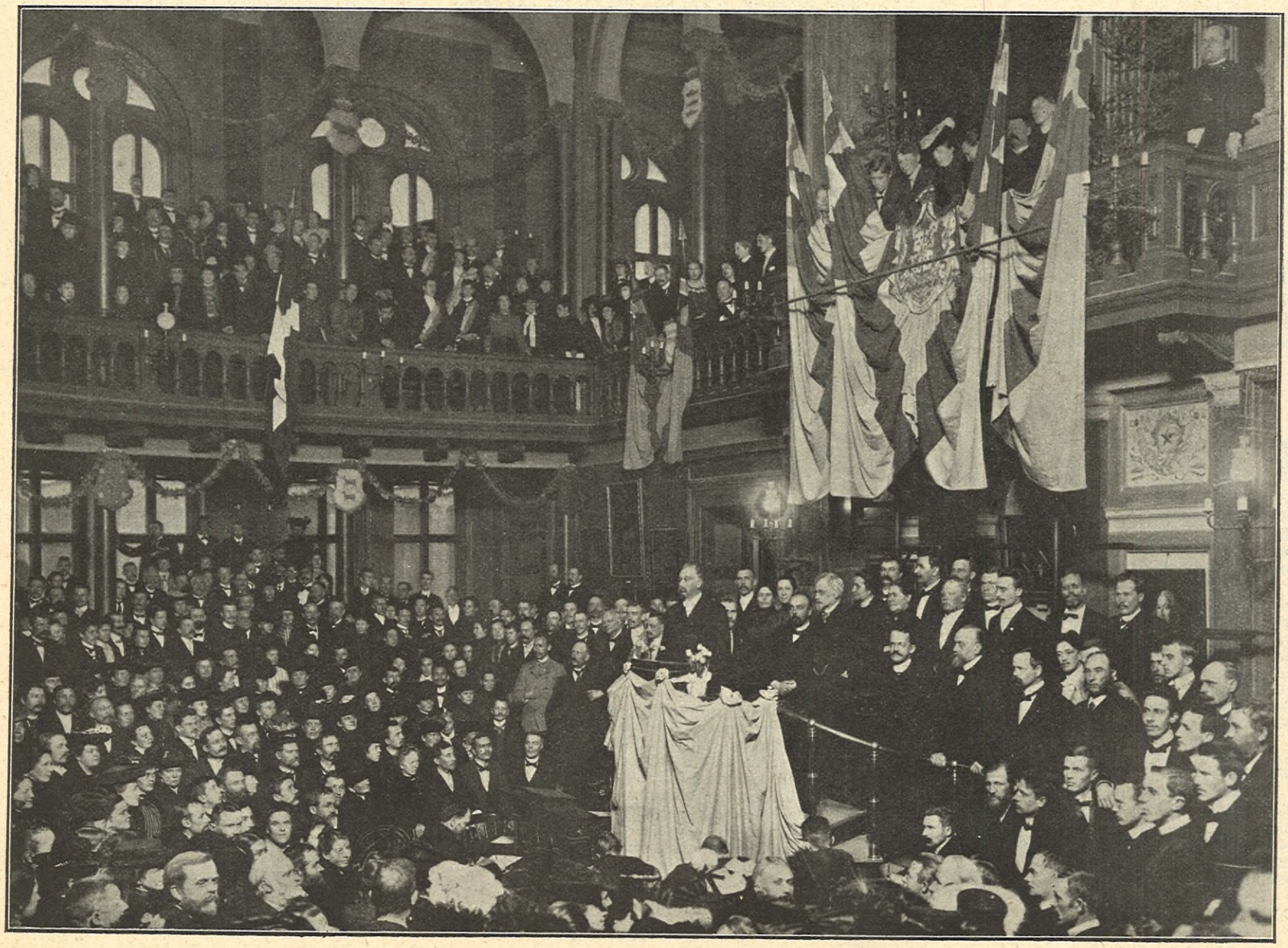

CENTRALFÖRBUNDETS VINTERKURSER I STOCKHOLM. PROFESSOR F. VON SCHÉELE HÅLLER INLEDNINGSFÖREDRAGET I NORRA REALLÄROVERKETS HÖGTIDSSAL. THORNCLIFF FOTO.

undra några små blad i poppeln därutanför fönstret. Och ja — jag blir rörd af det minsta, på ålderdomens sätt, när jag ligger här och repeterar mina minnen, hvar liten vänlighet, och mina vänners gestalter bli så ljusa och klara, när jag tänker på dem nu. Vet du hvarför? Vet du, hvarför jag inte skulle kunna förakta, utan måste älska nu — *jag håller på att ta afsked*, jag skall dö, jag skall snart, mycket snart skiljas vid lifvet, skiljas vid det alltsammans. Men i afskedets stund vet du nog, att allting blir dyrbart; ser du, det är afskedstanken, som lär oss känslan af lifvets värde, kärleken till lifvet, det är, när modern går, som barnet lär sig gråta och inte bara skrika. Ser du, kärleken är känslan af det moderliga och faderliga i lifvet — ja, den äktenskapliga kärleken också . . .»

Den gamla fruns röst hade blifvit allt ljusare och gladare, men Ingrid hade blifvit alldeles blek. Hennes ögon hade blifvit onaturligt stora, och hennes minspel var som alldeles förstenadt under någon obetvinglig fruktan. Det var, som om hon hade sett en spöksyn, något förfärligt i fjärran.

»Och du skall själf få se,» fortsatte fru Rejmers vekt, »jag vet, att du håller af mig nu, men du kommer att hålla af mig mera, när jag är borta, jag vet det. Du skall få se, det kommer att bli något visst vackert, något förklaradt, som du kommer att samla på och älska, och du skall se, att det är någonting djupt försonande i en sådan minnesbild.»

Men Ingrid hade rest sig. Hela hennes unga, starka kropp bokstafligen skälfde af sinnesrörelse, hon störtade fram till mormoderns säng, grep hennes hand och höljde den med kyssar, och i hejdlös förtviflan, snyftande med hufvudet i täcket, sjönk hon ned vid sängen med ett doft ångestskri:

»Du skall icke, du får icke!»

»Jag både får och skall, min lilla stackars flicka,» sade den gamla frun mildt.

Och medan den gråtandes snyftningar alltjämt tilltogo i styrka, vände fru Anna sitt strålande ansikte mot sin syster Lisa, grep hennes hand och hviskade:

»Detta är vårbrytningen, detta är islossningen. Det finns ingen sorg för mig nu. Jag har återfunnit *mitt* barn nu, det är ingen annans mera, blod af mitt blod, själ af min själ. Min älskade mamma har vunnit mitt barns själ åt mig och kärleken.»

EN ARBETETS BELÖNING.

EN VARM HYLLNING ägnades nyligen fröken Sofia Gumælius, i det de kvinnliga medarbetarne å S. Gumælii Annonsbyrå inbjudit sin chef till en enkel kollation å restaurant Riche för att få tillfälle till henne uttala sin tacksamhet för det förflutna året, under hvilket de fått mottaga ett storartadt bevis på hennes välvilja och omtanke för deras framtid.

Som bekant afsatte fröken Gumælius vid Annonsbyråns 25-årsjubileum en större summa som grundpenning till en pensionsfond. Denna har emellertid, såsom varande fördelaktigare, under år 1903 förvandlats till lifränta. Annonsbyrån inbetalar 80 procent af den årliga premien och lifräntetagaren själf betalar återstående 20 procent för att vid uppnådda 55 år erhålla en årlig lifränta af 600 kronor.

Om någon af lifräntetagarne före premiebetalningens slut lämnar sitt arbete hos Annonsbyrån, öfvertager hon själf hela premiebeloppet.

De yngsta damerna, hvilka ännu endast kortare tid varit i Annonsbyråns tjänst — dock icke under cirka tre år — hafva på enahanda villkor ingått bland de öfriga och sålunda erhållit en lifränta med de billiga premier, som kunna ernås då lifräntetagaren är ung till åren.

De nu sålunda ålderdomsförsäkrade utgöra 20 personer.

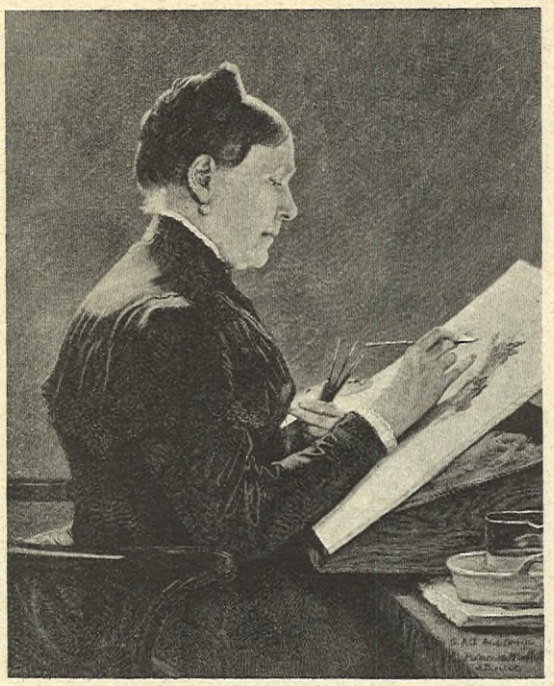

†

PRINSESSAN MATHILDE.

PRINSESSAN MATHILDE BONAPARTE, brorsdotter till Napoleon I och en af de sista kvarlefvande från det franska gloiretidehvarfvet, afled vid det nya årets början, nära 84 år gammal.

Hon hade aldrig fått stå öga mot öga med sin store farbroder — när hon föddes, var han redan dold för världen på sitt S:t Helena långt ute i oceanen — men traditionerna från denna storhetstid lefde kvar hos henne till det sista, liksom hennes begåfning visade frändskapen med den snillrike korsikanaren. Hon var dotter till Napoleons yngste broder Jerome — åren 1807—1813 konung i Westfalen — i dennes äktenskap med prinsessan Katharina af Würtemberg, samt äldre syster till den bekante prins »Plon-Plon», Napoleon III:s kusin och vedersakare.

Prinsessan Mathilde upptändes vid helt unga år af en varm böjelse för Napoleon III, som å sin sida likaledes kände sig dragen till henne. Hon var då en förtjusande ungmö, liffull, strålande af behag och esprit, så att hennes ännu lefvande samtida af henne bevarat ett oförgätligt minne från den tiden.

Det var vid en soaré i Elysée-palatset; prinspresidenten närmade sig sin kusin, kysste hennes hand, bjöd henne därefter armen och ledsagade henne till buffeten, hvarest han räckte henne ett glas champagne. I samma ögonblick närmade sig hertig de Morny.

»Dricker ni med oss?» tillsporde honom prinsessan Mathilde.

Hertigen bugade sig, tog ett glas och sade med halfhög röst:

»Jag dricker för ers majestät!»

Denna hertig de Mornys förhoppning gick emellertid ej i fullbordan. Prinsessan Mathilde gifte sig vid 20 års ålder med den stenrike ryske fursten Anatole Demidoff, ett äktenskap, som ej tillkommit af kärlek och som efter 5 års slitningar mellan de båda makarna upplöstes genom tsar Nikolaus' ingripande.

Med Napoleon III:s uppstigande på Frankrikes tron började en ny glanstid för den lika äregiriga som spirituella furstinnan. Hon erhöll då titel och rang som »prinsessa af Frankrike» samt slog ned sina bopålar i Paris. Här täflade hon med kejsarinnan Eugenie om rangplatsen i den mondäna världen; hennes salong blef samlingsplatsen för alla fronderande litterära storheter och kunde i det afseendet, som intellektuell brännpunkt, väl täfla med kejsarhofvets berömdheter. Dessa litterära förbindelser från oppositionens läger underhöll hon ännu alltjämt äfven på sin höga ålderdoms dagar och bevarade ända till det sista en intellektuell spänstighet, som vittnade om att hon var en äkta dotter af huset Bonaparte.

CENTRALFÖRBUNDETS VINTERKURSER.

I VÅRT första nummer för innevarande år meddelades en af artisten D. Ljungdahl utförd teckning från Goodtemplarordens då nyss afslutade föreläsningskurser med professor Curt Wallis i föreläsarkatedern. I dagsnumret återfinna våra läsare en bild från öppnandet af Centralförbundets vinterkurser, hvilka pågått veckan 3—10 januari i norra realläroverket. På talarstolen synes professor F. von Schéele och bakom honom synas, förutom de båda kursledarne lektor Johan Bergman och fil. kand. Aug. Ljunggren, professorerna S. E. Henschen och Curt Wallis samt dir. Wawrinsky m. fl.

Dessa nu afhållna bildningskurser ha, särskildt hvad den sistnämnda serien beträffar, omfattats med synnerligen lifligt intresse, i det deltagarne uppgått till närmare 1,200 personer. Föredrag ha hållits i nykterhetshistoriska, nykterhetspolitiska, social-etiska, fosterländska och allmänt kulturella ämnen, alltså ett mycket omväxlande program, hvars bildningssådd helt visst skall visa sig bära goda frukter till gagn för den allmänna odlingen i vårt land.

Afslutningsfesten ägde rum i Immanuelskyrkan sistlidne söndag kl. 6 e. m. med intresseväckande föredrag af kand. Ljunggren, professor Schéele och d:r Olav Benedictsen, hvilken sistnämnde höll ett kåserande föredrag om »Lifsuppgifter», ur hvilket vi citera följande:

»Det finnes mycket lifstrött folk i våra dagar. Det är folk, som icke ha något att lefva för. Hvad skall man göra med dem? Det finnes intet annat medel än att ge dem något lifsintresse, men detta är icke lätt. Alltid träffar man dock hos dem ett eller annat drag, någon förmåga, hvarmed de kunna fylla en uppgift af betydelse för andra människor. Detta är den bästa medicinen för den sjukan, som nu för tiden är så sorgligt utbredd.

Det finns gudskelof så många stora och goda uppgifter att samla sitt intresse på i våra dagar, och på samma gång man gör andra godt, då man kämpar för något stort och ädelt, så gör man sig själf mest godt därmed. Det är det som människor skola bringas att förstå.»

KÄRLEK. BERÄTTELSE FÖR IDUN AF A.

ALLAS ÖGON voro riktade på husets herre, hvars af ålderdom darrande fingrar med irriterande långsamhet öppnade ett nyanländt telegram.

»Nåå?» undrade moster Eva ifrigt.

»Hildegard och Ejnar ämna på resa norrut gästa oss ett par dagar.» Han hänvände sig till dottern, men kastade en förstulen blick på sin dotterdotter Märta.

»Såå. — jaså.» Moster Evas ton lät icke öfverdrifvet förtjust, och hennes blick tog ofrivilligt samma riktning som faderns.

Märtas drag förrådde icke, att hon på något sätt fann sig berörd af underrättelsen. Hon afslutade lugnt sin frukost, men hon tyckte sig som från ett långt afstånd höra, hur morfar och moster Eva talade och rådslogo om ankomstid och hämtning från stationen.

»Jag kan inte tro, att Märta finner det pinsamt att sammanträffa med Ejnar,» anmärkte moster Eva, då hon kommit på tu man hand med systerdottern Lilly, kusin till Märta såväl som till det väntade äkta paret.

»Angenämt bör det väl knappast kunna vara att träffa samman med en f. d. fästman.»

Moster suckade. »Ne-nej. Men alla tre äro de ju barnbarn här i huset, och de kunna väl ej hela lifvet igenom undvika hvarandra, kusiner som de äro.»

»Naturligtvis fogar sig Märta i saken — hvilket ju för öfrigt ej kan undvikas. Jag fruktar dock, att detta sammanträffande inte inverkar så fördelaktigt på kuren, Märta, som kom hit för att söka ro och hvila samt sköta hälsan! — Men nog borde Märta ha allt skäl att skatta sig lycklig, som undslapp en sådan man som Ejnar,» afslutade Lilly med en axelryckning.

»Säg inte så,» moster Eva skakade beklagande på hufvudet. »Jag kan aldrig förlåta Hildegard, att hon lockade Ejnar till denna trolöshet,» återtog hon i sträfvare ton.

»Å,» sade Lilly med en ny axelryckning. Den som gärna vill hoppa, den är inte svår att locka. Men i Hildegard fick då Ejnar en hustru, som bör kunna hålla i tygeln en sådan slags man

som han. Det skall verkligen bli uppbyggligt att skåda dem som äkta par!»

Moster Eva suckade. Hon hyste en helig fasa för det slags kvinnor, som Hildegard och före denna modern, stackars bror Edvards hustru, representerade. Fröken Eva var öfvertygad om att Ejnar — hennes mest älskade syster Klaras gosse — fallit ett menlöst offer för en samvetslös kokett.

På kvällen satt Märta i sitt rum och inväntade med heta kinder och klappande hjärta det ögonblick, då hon måste gå ned och hälsa på de nyanlända.

Således skulle hon nu återse den man, som så samvetslöst och grymt svikit henne, den man, som så i grund knäckt hennes lefnadsmod! Tydligen väntade man, att hon skulle vara villig att betrakta det passerade som något helt och hållet öfvervunnet, såsom blott och bart en ungdomsdårskap.

Hon kunde icke rätt gärna fly detta möte, men hon var uppfylld af harm öfver att det påtvangs henne. Helt säkert visste Ejnar, att hon var på Lidby, och han borde hafva skonat henne från ett sammanträffande. Om inte annat, borde det väl dock kunna antagas förorsaka *obehag* att råka en man, som varit ens trolofvade, och för hvilken man en gång utgjutit hjärta och själ.

Huru de alla sneglat på henne i morse, då underrättelsen om Ejnars ankomst slog ned på henne. De tycktes åtminstone inse, att ett möte som detta måste förorsaka obehag. Det var godt och väl, att de icke anade den smärta hon erfor.

Lilly, den käcka, oberoende kusin Lilly! hvilken ringaktning det skulle ingifva henne, om hon visste, att Märta *ännu* bar på sitt hjärtesår. Märtas yngre systrar hade icke ens vid brytningen af förlofningen kunnat fatta, att det gjorde henne sådan sorg. Att spilla saknad och sorg på en sådan man som Ejnar, eller gråta efter en man, som inte vill ha en, — nej, mera förstånd och själfkänsla hade de väntat af Märta!

Märta log vemodigt. Från *sin* synpunkt hade de ju också så rätt, alla dessa goda människor, som hade — eller trodde sig hafva — sina hjärtan under så god och säker kontroll!

Liksom hon icke själf vore enig med dem om, att hon borde anse sin vinst större än sin förlust. Liksom hon icke mången gång kände som bitter förödmjukelse att hon icke kunde förjaga Ejnars bild ur sitt hjärta!

Men ändå, ändå! Hur skall man väl kunna upprycka en känsla, som blifvit en del af ens själ?

Icke är det kärlek, dessa känslor, som människor veta att anpassa efter sin bekvämlighet, och som de så behändigt kunna draga in på — eller öfverflytta? *Kärlek* är något, som blifvit till en del af vårt väsen, något hvilket det ej står i vår makt att afkläda oss, för det vi för sent upptäcka att den fallit på en, som icke var den värd. Den förblir en del af vårt jag, vi endast få den känsla, som lyckliggjorde, förbytt till ett gift, som fräter och sargar vårt stackars hjärta.

Det hördes steg i trappan, det var säkert Lilly, som ville hämta Märta och hjälpa henne öfver det första bryderiet vid det förestående mötet. Märta reste sig och försökte antaga en lugn och obesvärad hållning. Det borde ju inte på något sätt synas bekomma en att återse en man, som uppväckt hela ens hjärtas förmåga att älska och sedan svikit en för en annan.

Ett par timmar senare satt Märta åter ensam på sitt rum. Ögonen brunno feberaktigt, men hållningen hade något hopfallet och uttröttadt. På sömn var inte att hoppas. Hon hade nu som så mången gång förr sökt skaffa sig en smula luft genom att åt dagboken anförtro de känslor, som brottades inom henne. Men hon hade lagt pennan ifrån sig och lutade hufvudet i handen. Hon hade blott nedskrifvit en enstaka rad:

5 september 1902.

Hur förödmjukande dock, att ha mistat lefnadslusten för en sådan mans skull som Ejnar...

Mången gång förr hade hennes själ gjort revolt mot den makt, denne svage, obetydlige man kommit att utöfva öfver hennes lif. Efter att hon nu hade återsett honom, reste sig stoltheten med ökad kraft. Ty hvilken erbarmlig syn var det ej att se Ejnar bunden vid denna simpla kvinna, som höll honom kufvad och fången genom att lägga an på hans svagheter, genom att vädja till de lägre sidorna af hans natur.

Märta sökte tvinga sig att riktigt *se*, hvilken vrångbild Ejnar var af den man, hon trott honom vara, af den man, som eröfrat hennes kärlek. Men midt under det hon så satt och ville nödga sitt hjärta att liksom insuga den uppfattning, förnuft och stolthet förestafvade, for hon plötsligt tillsammans för ljudet af en röst utifrån förstugan, en röst, som så mången gång försatt hennes hjärtas strängar i dallring och nu tycktes vilja bevisa sig äga kvar den samma makten.

Rösterna dogo åter bort, och Märta rätade upp sig och strök sig med handen öfver pannan. Hur obarmhärtigt alla hennes illusioner om Ejnar än skingrats, så var och förblef han dock den man, som ägt hennes kärlek!

Hon började nervöst att bläddra i dagboken, slutligen lät hon den falla upp två år tillbaka och läste:

20 januari 1900.

Hela mitt hjärta bjuder och manar mig ju att gifva Ejnar mitt ja — skulle då ingen mening ligga i en sådan känsla? Skulle icke just den utgöra en den säkraste fingervisning till den lifvets väg jag är ämnad att vandra? Inte kan jag väl sitta och kalkylera öfver denna vägs bekvämlighet eller dess fördelar!

Jag tror inte det blir någon dans på rosor, lifvet med Ejnar, men det är det lif jag känner vara utstakadt för mig. Och när två människor älska hvarandra, gifves det då för dem något bättre än att de få lefva sitt lif tillsammans? — »Ja, *du* älskar Ejnar,» säger mig syster Anna. Och då jag frågar henne, om det då verkligen skulle vara så otroligt, att han älskar mig, svarar hon: »Ånej, nog visar väl Ejnar den bästa *smaken* af eder två. Och han älskar dig nog så mycket han kan älska.» — »Mera begär jag inte,» svarar jag snäft, men Annas sorgsna blick kommer mig att mildras, och jag förbättrar med ett: »När jag är nöjd med den kärlek han ger så —.» Men Anna skakar blott på hufvudet och går, hon vill inte fortsätta ett ämne, som synes henne så lönlöst — ja, lönlöst i sanning!

Jag vill ju taga min dag ehvad den blir god eller ond, enbart detta att få dela den med Ejnar innefattar för mig lycka. Visst har han sina fel och svagheter, min Ejnar, de ligga ju för öppen dag. Han har själf invigt mig i åtskilliga af sina små förseelser och svagheter. De påstå honom vara egoistisk och ostadig, och visst är han en smula egoistisk, — så naivt egoistisk! — och nog är han litet oberäknelig ibland. Men tillika huru älskvärd och öppen! Och så utan allt skrymteri med sina fel och brister. Han har tycke af en bortskämd gosse, som gärna vill vara snäll, fast han icke alltid mäktar hvad han vill. Och just sådan han är, älskar jag Ejnar. Ingen är så god och redlig som han, ingen kan vara så vek och ömhjärtad.

Skulle det icke innebära trygghet såväl som lycka, att få vandra sitt lif fram vid hans varma och redliga hand!

15 april 1900.

Ändtligen hafva de tystnat alla dessa invändningar och föreställningar. Ändtligen hafva de mina försonat sig med vår kärlek och dårskapen af »kusingiftermål» m. fl. mot värdslig klokskap stridande omständigheter. Vår förlofning är godkänd och erkänd och det tillåtes oss att i ro njuta lyckan. *Lyckan!* Ack, Ejnar, hvad jag älskar dig! — — —

5 juni 1900.

Det talades i dag om kärlek, om den förvandlingens lag den är underkastad. »Ja, en utvecklingens lag,» menade jag, »och naturligtvis följer däraf att kärleken såväl som allting annat i denna ofullkomliga värld äfven är underkastad en tillbakagångens.» Min vederpart drog öfverlägset på munnen. — »Ja, naturligtvis tror man som nyförlofvad, att kärleken är af evig natur, och den är ju ganska vacker, denna romantikernas uppfattning.» Och därpå vände han sina ord till några af de damer, som väckt diskussionen (med anledning af skilsmässa mellan ett äkta par af våra bekanta). »I ären alldeles för stränga, mina damer. Kärleken må vara än så het vid giftermålet — efter tio år är det dock blott på vana, gemensamma intressen, i gynnsammare fall äfven tillgifvenhet, som 'den äktenskapliga lyckan' har sitt ankarfäste. Ingen kan svara för att icke hans kärlek kan förgå, ingen kan heller gå i god för att han icke kan gripas af en andra kärlek såväl som af en första. Och om så sker, skall man då med kärlek till en annan fortsätta samlifvet med en man eller kvinna, som man icke längre älskar? Jag anser sannerligen ej, att de kvinnor och män äro de sämsta, som icke af fega hänsyn, fruktan att bryta mot konventionella idéer eller de vanor, i hvilka deras lif stelnat, låta sig afhållas att bryta sig lösa ur en förening, som blott kan förnedra samt söka sin lycka och ett rikare utbyte i en annan.» Han möttes af ett virrvarr af invändningar eller instämmanden. Somliga åberopade pliktlagarna, andra ansågo hans mening innehålla en viss sanning, men ... Ja, jag minns inte hvilka om och men som gjordes, ty jag satt där och förundrade mig öfver, hvilken krass och låg uppfattning af kärlek, som måste ligga till grund för ett dylikt resonemang. *Kärlek!* Liksom det vore en stämning eller berusning blott! Liksom det inte tillika vore en hjärtats och själens bestämda vilja att inordna hela vårt lif under den känsla, som bemäktigat sig vårt hjärta. Kärleken är för visso något, som behöfver vårdas och skyddas för att vidmakthållas. Och är det icke härtill, som trohetslöftet förbinder. Är icke kärleken en kostlig, men ömtålig skatt som jag funnit och vill akta och bevara såsom lifvets värderikaste och mest ansvarsfulla gåfva? Jag skulle inte vilja taga emot en kärlek, som gåfves mig på ett tillsvidare, eller såsom något, som erkändes ligga utanför området för viljan och ansvarsskyldigheten.

Så ungefär tror jag, att jag yttrade mig. Mina vederparter tycktes finna mig en smula öfverspänd. Ejnar tog just ingen del i diskussionen, men han nickade och log åt min ifver. — — —

Märtas min hade mörknat, under det hon läst de sista raderna. —, då hon skref detta, kände hon Ejnar, kände honom med hans fel och brister. Hon visste blott icke, huru elastisk hans hederskänsla var, huru lösliga hans pliktbegrepp, om de kommo i kollision med hans begär och lidelser.

Hon bläddrade något framåt i boken.

19 juni 1900.

I dag har kusin Hildegard anländt till Lidby. Jag har ej sett henne, sedan vi voro barn, så hon är mig så godt som en ny bekantskap, inte just någon behaglig sådan, jag känner mig tvärtom intagen af ett slags motvilja emot henne, ganska oresonlig, det medger jag. Ejnar däremot finner henne mera tilltalande. — — —

Vid läsningen af de sista orden skrattade Märta till ett kort, hårdt skratt, men läste därefter:

— — Moster Eva hälsade Hildegard med sentimental innerlighet och såg ut, som hade hon velat smälta bort i medkänsla. Hon hade ej sett Hildegard sedan denna miste sin man, och det var ju »blott ett år sedan» detta hände. Mina känslor hade verkligen lutat en smula åt samma håll som moster Evas, men jag såg vid första blick, att det för Hildegard var »ett helt år sedan» mannen dog, så jag spillde lyckligtvis ej någon känslosamhet vare sig öfver den afdöde eller hennes änkestånd. Ty hon såg då ingalunda ut som någon sörjande änka, där hon kom emot oss, vacker, utmanande och elegant. Moster Eva hade visst väntat sig att få se henne i krusflorsstass och blef formligen förskräckt öfver att hon ej ens bar svart. Dock tillåter sig visst Hildegard endast att extravagera i grått och lila. Som någon lady verkar hon inte, denna glädtiga änka, trots sin världsvana och sina kontinentala vyer. Och hon har någonting fatalt med sig. Hon må vara vänlig och godlynt och allt möjligt, men till mitt folk hör hon inte. — — —

Märta afbröt otåligt läsningen. — Ja, det var hennes första intryck af den kvinna, som sedan bestal och plundrade henne på den anspråkslösa lycka, hennes hjärta begärt.

Märta bläddrade otåligt förbi följande sidor. Hon ville icke läsa om det tvifvel, den svartsjuka, ångest och förtviflan, som fyllde dem. Hon ville icke läsa om det skymfligt lättvindiga sätt, hvarpå Ejnar slog upp deras förlofning, eller få sin hjärna belamrad med de många sofismer och ihåliga fraser, hvarmed Ejnar sökte slingra sig ifrån lågheten i sitt beteende, i stället för att med ett ärligt besked eller ett beklagande af det onda, han vållat henne, återfordra sin frihet.

Så föllo Märtas blickar på en glest skrifven sida.

5 oktober 1900.

Att jag icke kunde få behålla min kärleks anspråkslöse hjälte! — Jag trodde att himlen sändt oss denna kärlek, för att vi skulle stödja och bistå hvarandra på lifvets väg, och så sändes den mig till ett gissel och ett lifslångt lidande och honom Ejnar till en skada och en förnedring, ty man sviker väl knappast ett hjärta, som satt sin kärlek och lit till en, utan att det för ens bättre jag innebär ett slags bankrutt. —

Hon slog häftigt igen boken. Hennes sinne reste sig åter i stolt otålighet öfver att hon var dömd att genom lifvet släpa med sig bördan af denna svidande, outtröttliga kärlek till en man lik Ejnar.

Hon gick några slag på golfvet, så föll hennes blick på klockan. Tiden var långt liden, och Märta beredde sig att söka hvila, fast hon visste, att sömnen skulle fly henne.

*

6 september 1902.

Ejnar är icke lycklig — skref Märta den följande kvällen. — Jag känner honom för väl för att kunna misstaga mig härpå. Icke heller trodde jag, att han kunde blifva det. Han synes tröttad af Hildegards koketta upptåg, och hennes prat och frivola syn på lifvet synes irritera honom. Kanske bidrager min närvaro att göra honom ömtålig och mera aktgifvande på sin hustrus själfsvåld och lättvindiga sätt att uppfatta, kanske smickrar jag mig blott därmed. Men hans på-

Förnämsta tvättmedel

äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS
Ekonomi-Tvål

och vid gröfre tvätt (byk)

HYLINS
Prima Tvätt-Tvål

tagliga nervositet gör mig knappast så medlidsam som den borde.

I förmiddags bringade mig Hildegard i en viss förlägenhet, dock fann jag mig knappast så besvärad som Ejnar. »Så, du bibehåller alltjämt ditt oberoende,» anmärkte hon med en blick på mitt vänstra ringfinger. »Ja, det gör du förresten rätt i,» bifogade hon med en kokett blick på Ejnar.

Jag visste inte riktigt, hvilken ton jag skulle anslå gentemot Hildegards, och hade svårt att finna ett svar. Men Hildegard tycktes icke vänta något sådant, utan pratade på i samma obesväradt lediga ton. »Jag kan försäkra, att du bör vara mig tacksam, som befriade dig från besväret med en så bråkig äkta man som Ejnar.» Hon lät sin blick skälmskt vandra mellan Ejnar och mig. »Hvad jag finner det lustigt, att ni två en gång varit förälskade i hvarandra! Tycka ni inte så själfva?»

Ejnar såg brydd ut.

»Det kommer ju an på hur man tar det,» svarade jag, åsidosättande klokheten och gifvande luft åt den indignation jag erfor. »Gamla dårskaper kunna ju äfven kännas förödmjukande och motbjudande att återkalla i minnet.»

»Förödmjukande!» upprepade Hildegard. »Å bevars! Alla ha vi väl haft våra små inklinationer, innan vi stadgat oss till den äktenskapliga troheten,» fortsatte hon kokett, utmanande och fräckt. »Hvarken Ejnar eller jag äro svartsjuka på våra små föregåenden, och jag hoppas, att din tillkommande icke i detta fall må vara småaktigare. Men du kan, som sagdt, skatta dig lycklig som undslapp Ejnar, ty han är verkligen en mycket besvärlig gosse,» pladdrade hon på, utan att märka det uttryck af leda, som flög öfver Ejnars drag. »Du hade varit alldeles för upphöjd för honom.»

»Jag tror mig verkligen kunna skatta mig lycklig,» instämde jag torrt, »under alla förhållanden.»

»Det var ju här på Lidby ni utfyllde enformigheten med att falla i svärmeri för hvarandra, berättade mig Ejnar. Ja, ja — *cousinage dangereux voisinage!*» pladdrade Hildegard.

Lilly, som kommit ut på verandan och med en viss förundran åhört Hildegard, kom nu till hjälp med ett spetsigt: »Ja, det bör nog Hildegard bäst kunna veta.»

Hildegard blef för ett ögonblick bringad ur fattningen, men hon ville tydligen ej låta sig bekomma, utan fortfor att med seg envishet kretsa kring det ämne hon anslagit.

Jag kände mig hjälplös, där jag satt inklämd i ett hörn af verandan och utan möjlighet att bereda mig en någorlunda ledig reträtt. Harmen sjöd het upp i mig och hela mitt inre uppreste sig mot att längre vara med i denna komedi. Min blick mötte ofrivilligt Ejnars. Den måtte uttryckt den harm och det förakt jag kände, ty han liksom krympte inför den. Men han måtte förstått hvartill den uppfordrade, ty han gjorde verkligen ett slut på det smaklösa skämtet.

Efteråt frågade mig Lilly: »Du kan då väl omöjligt ännu bry dig om en sådan man som Ejnar?»

»Ånej, därför behöfver du knappast oroa dig. Ejnar är ju för det första *gift* och för det andra — det medgifves — intet föremål värdt beundran.»

Mitt utseende måtte svurit mot min gäckande ton, ty Lilly såg tviflande ut, och plötsligt grep mig ett vildt begär att lämna rent besked. »Du ser så misstroget på mig, Lilly! Ja, ser du, har man en gång fått ett hjärtesår, läkes det nog inte så mycket lättare, om det tillfogats en af Per än af Pål. Jag vet inte hvilketdera varit mest att blygas öfver — att jag inte kunnat taga dessa saker och ting så lätt och ledigt, som de måhända förtjänat, eller om det hade varit tvärtom.» —

Jag undrar just hvilka utläggningar Ejnar gör öfver min obenägenhet att taga saken på det ledigt skämtsamma sätt, som Hildegard gaf tonen till. För visso tyder hans fåfänga det väl honom till personlig favör. Må Ejnar tyda det hur han vill! Beklagligtvis vet han ju allt för väl, hur högt jag en gång älskade honom. Jag vet för öfrigt ej, hvarför min stolthet behöfver gå i den riktningen, att jag skall anstränga mig att inbilla honom, att jag varit af en lika trolös och lättsinnig natur som han.

8 september 1902.

Ja, nog ser jag feberaktig ut. Så det är förklarligt, att moster Eva fjäskar omkring mig och velat bjuda på fläderté, »allt-i-alla-droppar» och hvarjehanda otyg. Men inte härleder sig »febern» af att jag blifvit »våt om fötterna». Jag är helt enkelt skakad och upprörd, och hvarje starkare sinnesrörelse ger mig numera ett feberaktigt utseende. Jag *borde* nog vara missbelåten öfver mig själf och hvad som händt, men jag *är* snarare tillfredsställd och intagen af ett slags skadeglädje, fruktar jag är ordet. Det är fult att så är, men när allt kommer omkring, är jag ju inte mer än människa, en fattig, syndig människa.

I morgse då jag var ute på min vanliga promenad, råkade jag ut för en häftig åskskur, och då hände det sig så, att Ejnar och jag stötte på hvarandra vid den gamla förfallna kvarnen, där jag sökte skydd. Jag trodde åtminstone sammanträffandet bero på tillfälligheten, men det visade sig ej vara händelsen.

Jag sökte börja ett likgiltigt samtal, men det flöt trögt; jag förde visst ensam ordet. Slutligen fann jag det onödigt att hålla någon monolog och tystnade. Då utbröt Ejnar plötsligt: »Säg mig en sak, Märta! Led du — de sade mig att du gjorde det — af min trolöshet mot dig?»

Jag blef både häpen och förbryllad öfver hans fråga. Jag tog min tillflykt till en gäckande ton. »Jag känner mig högst förbunden öfver det intresse du visar,» sade jag och tillade frankt: »Jo tack, den bekom mig ej riktigt bra i början, men nu befinner jag mig däremot ganska väl.»

Han skiftade färg och gaf mig en förtörnad blick, men återtog mycket stilla och ödmjukt: »Det var emedan detta illabefinnande tyckes ha lämnat sviter, som jag frågade.»

Jag betraktade honom endast afvaktande.

»Du är så förändrad,» stammade han, »och så klen till hälsan, säges det. Jag undrade, om det möjligen var jag, som var skulden härtill. Om det är jag som röfvat dig på din ungdom.»

»Du är inte mycket artig,» envisades jag i samma ton som förut. »Jag trodde mig se rätt bra ut och vara ganska väl bibehållen för mina tjugusju år.»

»Åja,» sade han bittert, i det han bugade sig och föll in i samma ton som jag. »Nog ser du bra ut, kanske bättre än någonsin. Men din hy har blifvit så genomskinlig,» sade han i en annan ton, »och dina ögon ha fått en så hård glans, och den ton af skärpa och kall cynism, som du så ofta antager, är mig så främmande och — är det jag, som vållat allt detta?»

»Du menar med andra ord,» utbrast jag, förbittrad öfver hans envishet, »om jag försmäktat af olycklig kärlek till dig? — Nåja, då vill jag tillstå, att hvad mig angår, så hörde kärleken inte till någon af de åkommor, hvilka man likt en influensa ledigt skakar af sig och kan falla i på nytt, åter och åter. Den gick inte heller öfver, utan att lämna vissa sviter. Jag tror detta dock vara långt mera beroende på min konstitution än på ursprunget till åkomman,» tillade jag i min förra ton.

»Ja,» sade Ejnar bittert, »det beror nog hufvudsakligen på 'konstitutionen', jag smickrade mig ej med något annat. Du kan vara förvissad om att jag fått mitt straff — om detta kan tillfredsställa dig,» tillade han efter en stunds tystnad.

(Forts.)

ORD OCH BILD, den välbekanta illustrerade månadsskritten, som utgifves af *Karl Wåhlin*, har öppnat tin trettonde årgång med ett häfte, som kan betecknas som synnerligen representativt för tidskriftens gediga konstnärliga och litterära halt. Efter ett par ypperliga planschreproduktioner i färgtryck af Zorns Gustaf Vasastod och Albert Edelfelts oljemålning »Landshöfdingen», inleder Viktor Almquist detsamma med en synnerligen intressant serie utdrag ur familjebref och andra släktpapper, ägnade att delvis kasta nytt ljus öfver den store törnrosskalden C. J. L. Almqvists lif och gifva en klarare och rättvisare uppfattning af hans gåtfulla personlighet. Därpå meddelas några pikanta interiörer från hof- och societetslifvet på Gustaf IV Adolfs tid ur samtida anteckningar af öfverstinnan Malla Silfverstolpe, född Montgomery, hvilken, född 1783, ända från barnaåren förde dagbok och ur denna på äldre, ensamma dagar sammanförde sina minnen. Bägge dessa uppsatser äro rikt illustrerade med porträtt och andra samhörande bilder. Följa så tvänne tablåer ur ett nytt skådespel af August Strindberg, »Näktergalen i Wittenberg», en novell af Henning Berger, dikter af Hjalmar Söderberg och Anders Österling, ett nyårs- och födelsedagsbref till den nu 70-årige Lorens Dietrichson från hans gamla vän Harald Wieselgren och — icke minst intressant i det innehållsrika häftet! — en studie af Carl G. Laurin öfver mästaren bland våra skämtteckнare Albert Engström, ytterligare åskådliggjord genom en hel del bilder efter hans teckningar och en originell självbekännelse »Min konståskådning».

En återblick nu vid årsskiftet på den nyss afslutade årgången befäster ytterligare intrycket af redaktionens sträfvan och förmåga att hålla »Ord och Bild» främst i ledet bland skandinaviska månadsrevyer och berättigar en varm anbefallning af den välskötta tidskriften till litterärt och konstnärligt intresserade hem.

En tidskrift som i sin art också för sina runor »med den äran» är den af *Albin Roosval* redigerade *Scenisk konst*, som nyligen afslutat 1903 års årgång med ett verkligen magnifikt dubbelhäfte. Omslaget prydes af ett guld- och hvittinramadt porträtt af John Forssell i »Eugen Onegin» och fru Paula Lindberg afbildas i häftets inre som Tatjana i samma opera i en ståtlig färgtrycksbild. Vidare bjudes på helsidesporträtter af Anders de Wahl, med text af Nils Vogt, Oscar Bæckström som Mårten Kil i »En folkfiende», Astrid Torsell i Capus »Gamla och nya skolan» och fru Bosse i Tor Hedbergs »Giorgione», öfversikter af Coquelin- och Mæterlinckturnéerna af Sven Söderman med tillhörande illustrationer, en underhållande uppsats »Bakom operakulisserna» med en mängd pikanta bilder från klädlogernas och teatermaskineriets hemlighetsfulla värld, samt teaterkrönika från hufvudstadsparketten med ytterligare ett mångtal skådespelarporträtt och scenbilder. Det kan icke vara mer än en mening om att den vackra tidskriften under årets lopp erbjuder en synnerligen förtjänstfull och fyllig bild af den sceniska konstens företeelser i vårt land och den kan därför lifligt rekommenderas åt alla amatörer af denna så populära konstart.

J. N—G.

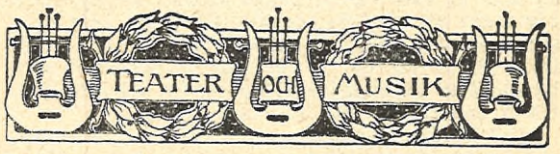

KUNGL. TEATERN har åter upptagit Tschaikowskys intagande lyriska opera »Jolantha» med fröken *Svärdström* i titelrollen, hvilken hon fortfarande fyller på ett så dramatiskt som musikaliskt förträffligt sätt. Ny som hennes motspelare grefve Vaudemont är hr *Malm*, och i denna uppgift kommer hans vackra stämma och äfven hans annars ofta väl oansenliga gestalt till god rätt. Som programfyllnad uppfördes därefter en större pantomimisk balett i 2 tablåer med musik af J. Bayer, benämnd »Barnens juldröm», hvilken med sina tomtar, julänglar, tennsoldater, dockor, sprattelgubbar och allsköns annan barnafröjd särskildt för det yngre släktet erbjuder en rikedom af glada och strålande sensationer. Vår fotograf bjuder på en bild af slutapoteosen i detta för våra förhållanden ovanligt omfattande balettnummer.

— *Franz Navál* uppträdde i lördags för sista gången under sitt gästspel som Georges Brown i »Hvita frun», naturligtvis hyllad med bifall från den intresserade publiken, bland hvilken kronprinsen befann sig. Hr N. tyckes hittills under sitt gästspel hafva lidit af någon indisposition. Den intelligente sångarens säkra och framstående sångkonst har emellertid besegrat svårigheterna och ofta gjort indispositionen föga märkbar. Litet hvar skulle nog önska äfven denna gång få höra honom i någon mera betydelsefull uppgift som t. ex. Lohengrin. Måhända bli förhoppningarna härom ej heller besvikna.

SVENSKA TEATERN uppförde i fredags för första gången Ibsens ungdomsdrama »Kärlekens komedi» inför en till sista plats fullsatt salong. Stycket, som för många år sedan uppfördes på Dramatiska teatern, är som bekant skrifvet på vers och ypperligt öfversatt af Harald Molander. Sprud-

lande af kvickhet och slagfärdighet röjer det såväl härigenom som genom sin byggnad den sceniske mästaren. Visserligen kan det till innehållet synas något tunt och till formen ojämnt; snilleblixtar omväxla med banala och krystade kvickheter. Men det hela kan ej undgå att fängsla äfven den mest bortskämda publik — och för mycket af det goda i dramatiskt hänseende är nog vår hufvudstadspublik ej bortskämd med — och såsom nu framkalla det lifligaste bifall. Härtill bidrog ock i stort sedt det jämna och på somliga händer förträffliga utförande, som kom den Ibsenska komedien till del. De båda hufvudrollerna innehades af frök. *Lundequist* (Svanhild) och hr *de Wahl* (Falk). Den förra förtjänar det lifligaste erkännande för det själfulla och öfvertygande sätt, hvarpå hon återgaf den unga flickans roll, hennes spirande känslor i början af stycket och hennes nästan likgiltiga underkastelse i slutet af detsamma. Äfven hr de Wahl hade ypperliga poänger, särskildt när han kommit ett stycke fram i sin roll och började eldas af densamma. Priset för aftonen togs dock af hr *Emil Hillberg*, hvilken som Guldstad, särskildt vid uppgörelsen i tredje akten, med de enklaste och på samma gång konstnärligaste medel åstadkom den yppersta verkan. Af de öfriga förtjänar särskildt hr *Bæckström* som prosten Stråman att nämnas, men ock hrr *Fröberg* och *Johanson* som teol. stud. Lind och kopisten Styver samt fru *Axelson* som den bedagade ungmön Skate förtjänade och erhöllo sin del af bifallet. Inöfningen och uppsättningen lända för öfrigt teaterns regissör hr *Karl Hedberg* till beröm. Vi skulle mycket misstaga oss, om ej »Kärlekens komedi» kommer att draga många fulla hus.

BALETTEN »BARNENS JULDRÖM» Å KUNGL. TEATERN. SLUTAPOTEOS. A. BLOMBERG FOTO.

KONSERTER Fyra konsertdagar å rad i samma vecka — det är nästan för mycket af det goda. Så var emellertid förhållandet sist förflutna vecka. Vi kunna alltså endast i största korthet redogöra för de olika konserterna.

Frans Navál gaf på tisdagen en af sina från hans förra besök härstädes välkända romansaftnar, och den framstående sångaren skördade nu som då det intensivaste bifall från den denna afton ej alltför talrika publiken. Konserten inleddes med en kyrkoaria af Stradella (?), klangfullt och musikaliskt utförd. Följde sedan romanser af Mozart (Wiegenlied), Schumann (Mondnacht), Richard Strauss (Waldseligkeit och Freundliche Vision), Weingartner (Ich denke oft ans blaue Meer), Edm. von Strauss (Glühwurm und Spinne) samt Erich J. Wolff (Irmelin Rose). Vi hafva inom parentes nämnt de romanser, som mest slogo an. Någon indisposition förmärktes äfven nu, men sångaren förtjänte i allmänhet det bifall som slösades på honom.

Konsertföreningen gaf på onsdagen (trettondagen) folkkonsert i Musikaliska akademien inför ett talrikt auditorium. Ledsamt nog synes emellertid arbetsklassen, för hvars representanter dessa folkkonserter närmast äro afsedda, ännu föga sentera det uppoffrande arbete, Konsertföreningen och dess ledare nedlägga på dessa musiktillställningar, som både böra och kunna verka upplyftande och bildande äfven på den mindre musikkunnige. Vid början af hvarje dylik konsert lämnas ock kortfattade meddelanden om de kompositörer och deras verk, som komma till utförande. Programmet syntes äfven denna gång på det hela taget vara lyckligt valdt. Bland de nummer, som mest slogo an, må i första rummet nämnas Mozarts A-dur-konsert, i hvilken hr *Stenhammar* briljant skötte pianostämman; därnäst »Åses död» och hyllningsmarschen ur »Sigurd Jorsalfar» af Grieg. Vidare upptog programmet Händels ståtliga D-duruvertyr samt Emil Sjögrens »Heliga tre konungars ökenvandring» och balladen »Fogden på Tenneberg», den senare med klangfull stämma föredragen af hr *G. Sjöberg*. Utförandet under hr *Aulins* eminenta ledning förtjänar allt beröm.

På torsdagen gåfvo fröken *Märta Petrini* och fru *Manolita de Anduaga-Forssling* konsert i Musikaliska akademien. Fröken Petrini har varit borta från hemlandet några år och under denna tid tyckes rösten hafva vunnit i volym, hvarjämte hennes redan från början eminenta anlag för koloratursång ännu mera utvecklats. Hon saknar emellertid fortfarande den innerlighet och värme, man gärna vill finna i ett sångföredrag, särskildt i romanser sådana som de af Grieg, som programmet upptog. Bäst lyckades hon i fru Ströms koloraturaria ur »Muntra fruarna». Bifallet var här lifligt, men eljes rätt reserveradt från den någorlunda talrika publiken. Fru Anduaga-Forssling spelade åtskilliga pianonummer och dokumenterade sig som en mycket god pianist med utvecklad teknik och god uppfattning af de olika tonsättarnes alster. Hon skördade ock lifligt bifall.

Och på fredagen gaf fru *Anna Norrie* på samma ställe en af sina oförlikneliga vis- och romansaftnar, som aldrig förfela att samla en fulltalig publik, hvars uppmärksamhet följer henne från början till slut. Bland nyheter, som programmet upptog, må nämnas en af Albert Engström, kallad »Den blå färgen», som med sitt roliga omkväde väckte jubel.

GLÖM EJ

Jubileumsfondens sparbössor!

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN,
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 17—23 JAN. 1904.

Söndag: Juliennesoppa; gös à la Homburg; gödkalfstek med legymer och salader; appelsinpudding med biscuits.

Måndag: Kokt köttkorf med stufvade turska bönor; brödpudding med sylt.

Tisdag: Palsternackspuré med rostadt bröd; stekt filet af rödspotta med brynt smör och persilja samt potatis.

Onsdag: Hachis på kalf med brynt potatis och lingon; hvit sagosoppa.

Torsdag: Ärter med fläsk; tunna pannkakor med sylt.

Fredag: Kalops med potatis; soppa på torra körsbär med vispad grädde.

Lördag: Sillpudding med äggstanning; ölsupa med ägg.

RECEPT:

Juliennesoppa (f. 6 pers.). 2 små morötter, 1 palsternacka, ½ selleri, 1 liten purjolök, 1 litet saladhufvud, 2 msk. smör (20 gr.), 1 tsk. socker, 1 lit. stark, klar buljong, salt, cayennepeppar.

Beredning: Rotsakerna sköljas, skrapas och skäras i mycket fina strimlor, saladshufvudet sköljes och skäres likaledes i strimlor. Rotsakerna brynas väl i smöret och sockras, buljongen tillsättes, saladen ilägges och soppan får koka omkr. ½ tim., hvarefter den afsmakas och serveras mycket varm.

Kalfstek (f. 12 pers.). 3 kg. kalfstek, 3 msk. smör (60 gr.), ½ msk. salt, 6 kryddpepparkorn, 1 lit. buljong ell. vatten.

Sås: 2 msk. smör, 3 msk. mjöl, köttjus, 1 dcl. tjock grädde, 1 tsk. kallt smör.

Beredning: Man kan antingen använda kylen, fransyskan eller njurstesteken. Användes kylen, afhugges läggen vid knäleden, kokas till buljong att späda steken med, köttet däraf användes till sillsalad. Steken tvättas med en duk doppad i hett vatten alla hinnor borttagas och steken späckas om så önskas. En långpanna upphettas långsamt, smöret brynes däri, steken ilägges med insidan upp och insättes i het ugn att brynas. När den är brynt vändes den, saltas och spädes med litet af den kokande vätskan. Den får därefter färdigsteka, hvarunder den öfveröses och spädes hvar 10:de minut. Till stekningen åtgå omkr. 2½ tim. Om steken blir för brun, bör den öfvertäckas med ett smörbestruket papper. Köttjusen silas och skummas. Smör och mjöl sammanfrásas, köttjusen påspädes litet i sänder, och såsen får koka under flitig rörning i 10 min. Den tjocka grädden tillsättes och såsen får ett uppkok, hvarefter den aflyftes och det kalla smöret iröres.

Apelsinpudding (f. 6 pers.). Saften och skalen af 2 apelsiner, 125 gr. krossocker, 4 äggulor, 1 dcl. gräddmjölk, 1 msk. sherry, 3 gr. citronsyra, 4 dcl. tjock grädde, 6 blad gelatin.

Till garnering: 1 apelsin, biscuits.

Beredning: Apelsinerna tvättas, torkas och skalen afrifvas mot sockret. Äggulorna och gräddmjölken vispas tillsammans i en kastrull tillika med sockret och den väl silade apelsinsaften. Blandningen får sjuda under kraftig vispning tills den är tjock. Kastrullen aflyftes och vispningen fortsättes tills krämen afsvalnat, då sherryn, den stötta citronsyran och den till hårdt skum vispade grädden tillsättas. Sist nedröres försiktigt det sköljda och i 2 msk. ljumt vatten upplösta gelatinet. Krämen slås i en med kallt vatten sköljd form, och får stelna på kallt ställe omkring 3 tim. Då puddingen skall stjälpas upp, hålles formen omkr. ½ min. i varmt vatten.

Garneras med apelsinklyftor och biscuits.

Brödpudding (f. 6 pers.). 5 tvåöres franska bröd, 4 kkp. gräddmjölk, 1 hg. smör, 6 ägg, ½ tsk. salt, 1 msk. socker, 10 sötmandlar, 5 bittermandlar, ½kkp. sultana-russin.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Kanterna på bröden afskäras och brödet skäres i tjocka skifvor som läggas i mjölken och få stå öfvertäckta omkr. 2 tim. Smöret skiras och inarbetas i brödet med slef, tills det blir smidigt och sammanhängande. Då tillsättas äggulorna, en i sänder, och massan afsmakas med kryddorna och den skållade och rifna mandeln, samt de väl sköljda russinen. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna hvitorna. Massan hälles i smord och brödbeströdd form och gräddas i ordinär ugnsvärme omkr. ½ tim. Puddingen serveras med sylt eller vinsås.

Hachis på kalf. 1 kg. kalfstek (rester), 1 msk. fint hackad portug. lök, 2 msk. smör (40 gr.), 3 msk. mjöl, ½ lit. buljong, kokt på stekbenen, peppar, salt, 1 äggula, 1 dcl. tjock grädde, 1 tsk. citronsaft.

Beredning: Köttet skäres i tärningar (ej för stora). Löken fräses i smöret, mjölet iröres. Buljongen tillsättes och såsen får koka 10 min. Köttet ilägges och stufningen afsmakas med kryddorna, hvarefter den afredes med den uppvispade äggulan och grädden. Stufningen får därefter endast sjuda och citronsaften tillsättes.

Anrättningen garneras med förlorade ägg eller brynt potatis.

Hvit sagosoppa (f. 6 pers.). ½ kkp. hvita sagogryn, 2 lit. vatten, saften och skalet af ½ citron, 1 kkp. russin, 2 äggulor, 5 msk. socker, 2 dcl. franskt vin.

Beredning: Sagogrynen sköljas och påsättas i det kokande vattnet jämte citronskalet. Russinen sköljas väl i ljumt vatten och läggas i soppan, som därefter får koka tills grynen äro klara. Äggulorna och sockret vispas i soppskålen, citronsaften och vinet ihälles och soppan tillslås under kraftig vispning.

Den serveras med skorpor eller biscuits.

Å undertecknads sjukhem för kvinnosjukdomar finnes särskild afdelning för förlossningar. Läkare alltid närvarande vid förlossningen.
Inackorderingspris: Enskildt rum 7 kr. Rum för två 5 kr. Allm. sal 3 kr.
Doktor Fritz Netzler,
Sturegatan 3, Stockholm.

Världsberömda! Starka! Prisbilliga!

Bedrestillede Sindssyge

anbefales Dr. Dedichens förste-klasses Anstalt ved Kristiania. Forlang Prospekt.

Tyger emottagas för Plissering
till och med 150 ctm. bredt.
Specialité: Sista Parisermodets solfjäderveckade kjolar.
Humlegårdsg. 5, 3 tr.
H. Eson Bruce.
Allm. Tel. Österm. 26 84.

LEDIGA PLATSER

Bildad flicka

eller husmamsell erh. plats såsom husföreståndarinna i fin familj om 2 personer och litet barn samt 3 tjän., en mil från Stockholm. Svar till »Trefligt hem», Jönk. Jur. Byrå, Stockholm.

En ung engelsk dam önskas snarast möjligt. i och för undervisande af sitt modersmål. Adress Fru Inéz Lindstedt, **Slottsbron, Värmland.**

Ett energiskt fruntimmer med stor bekantskapskrets bland Stockholms familjer kan med lätt arbete påräkna god inkomst genom att upptaga order å en öfverallt brukbar, förstklassig matvara. Svar till »Viola 333», Svenska Telegrambyråns Annonskontor. Åberopa denna tidning.

Hushållsplats

finnes ledig i Bohuslän för bättre arbetsam flicka af aktningsvärd familj för att på egen hand förestå mindre ungkarlshem. Sökanden bör vara fullt kunnig i matlagning samt inom ett hus förefallande göromål. Företräde äger den som därjämte har lust och fallenhet eller hälst vana vid affär för att tillfälligtvis biträda i handel och skrifgöromål. Svar jämte uppgift om lönevillkor, ålder, rekommendationer m. m. torde sändas under adr. **»God plats»,** Tanum p. r.

En lärarinna — hälst seminariebildad — kompetent att undervisa tre barn i en ålder af 8—11 år önskas snarast af familj, boende i öfre Norrland. Språkkunskap ej nödvändig. Reflekterande torde sända betyg jämte uppgift om löneanspråk till Doktor O. Bengtsson, Boden.

Epidemisjuksköterska,
som tjänstgjort under efär ett år vid större sjukhus och genomgått kurs vid epidemisjukhus erhåller plats i Hallsberg. Närmare meddelar Doktor C. A. Florén, adr. Hallsberg.

Lärarinna
önskas till enkelt hem på landet, där hon kunde lämna god undervisning åt 11-årig dotter i alla läroverkets ämnen samt musik. Svar jämte referenser, löneanspråk och fotografi till »M.», Bankeberg.

Lärarinna för 2 barn, **Kassörska, Kontorsbitr.** t. grossh. & yngre **Skrifbitr. Flicka** gå frun tillh. 30 Lästmakaregatan. Stockholm. **J. Larsson & C:o.**

Ledig sjuksköterskeplats.

I Odensbacken skall från och med detta år anställas en af Örebro läns landsting aflönad epidemisjuksköterska. Lön 600 kr. för år, 100 kr. i hyresbidrag samt 50 öre i dagtraktamente under tjänstgöring för smitto samma sjukdommar. Vid annan än epidemisjukvård lämnas fri kost och 50 öre i dagaflöning. För att kunna antagas erfordras intyg om väl vitsordad tjänstgöring omkring 1 års tid vid större sjukhus samt att hafva genomgått kurs vid större epidemisjukhus. Sköterska antages med 3 månaders ömsesidig uppsägning. Ansökningshandlingar torde insändas inom en månad till undertecknad, som på begäran meddelar närmare upplysningar.
Odensbacken den 8 jan. 1904
Carl Blombergsson,
Extra provinsialläkare.

Hönseri-elev.

Lärorik och intressant elevplats ledig. Största hönsgårdsanläggning i Sverige. Artificiel kläckning och uppfödning af höns och ankor. Sakkunnig ledning Inackordering i familjen eller i Höörs samhälle.
Klocksjöns Höns- och Ankgårdar, Höör.

Hushållerska.

Som hushållerska och för öfrigt matmoderns hjälp i allt som behöfves för att sköta ett hem, finnes plats nu genast, för ett ordentligt, plikttroget och i matlagning fullt kunnigt fruntimmer, ej under 25 år.
Sökande bör äga vana att med allvar leda tjänare och för öfrigt vara försedd med bästa rekommendationer. Svar med fotografi emotses under adr. **»Pålitlig»** till Svenska Telegrambyråns Annonsafdeln., Göteborg.

Plats

finnes för en anspråkslös, enkel, ordentlig bättre flicka, fullt kunnig i matlagning samt att vara behjälplig med de dagliga göromålen i ett hem med två personers hushåll, där jungfru finnes. Svar med fotografi till **»A. B. C»**, Örebro p. r.

Lärarinna med god elementarunderbyggnad och undervisningsvan erhåller plats denna månad att undervisa tvänne gossar om 8 och 9 år, som nu skola genomgå andra klassens elementarkurs, Ansökan torde inom 14 dagar insändas till »Disponentfamilj under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Bildad, musikalisk, frisk
ung, svensk flicka, som har någon kännedom om småbarns sysselsättning i »Kindergarten», får plats som barnfröken hos dansk familj i Sydhalland, för att sysselsätta två flickor om 6 och 4 år, gå frun tillhanda samt hjälpa med sömnad. Platsen tillträdes strax. Svar med upplysningar, fotografi och löneanspråk till »Familjemedlen D. A.», Iduns exp.

För lärarinnor, bild. hushållsbitr., barnfröknar finnas platser att söka. Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B, Stockholm. Etabl. 1887.

Barnfröken.

Pålitlig, frisk, barnkär, bildad flicka, van att sköta barn sam kunnig i sömnad, får genast plats för 2:ne gossar om 5 och 3 år. Svar med fotografi, uppgift om löneanspråk, ålder och referenser sändas till »G. A. 1904», Falun p. r.

Till följd af Amerikaresa finnes plats ledig från den 1 instundande februari såsom

biträde på telefonstation

för en anspråkslös och snäll, ordentlig och pålitlig flicka, villig att äfven uträtta ärenden och förefallande göromål. Personliga eller skriftliga anmälningar till **Telefonstationen, Hallsberg.**

Barnfröken,

hälst tysktalande, ordningsfull, barnkär och villig att deltaga i städning samt sömnad, får plats i godt hem på landet för 3 barn (7, 5, 3 år). Svar till »Barnavän», Sundsvall p. r.

En snäll, ordentlig och stadig flicka, kunnig i enklare matlagning samt inom ett hus förekommande göromål, får plats i liten familj den 24 April. Svar till **»B.», Halmstad** p. r.

Fröken,

icke för ung, att tillse en 4-åring och kunnig i matlagning, erhåller plats i febr. i närheten af Göteborg. Svar till »Barnkär», Iduns exp.

Flera goda platser för skickliga hush., kokerskor och hushållsbitr. att genast söka genom Inack. Byrån, Hamng. 2, 3 tr., Norrköping.

I tjänst åstundas.

En bildad, barnkär fröken kan få anställning i Finland för tillsyn af barn, hälst en som genomgått bättre hushållsskola i Sverige, då äfven kunnighet i matlagning är önskvärd som ock sömnad. Adressuppgift för förfrågningar och ansökningar erhålles om svar sändes till »A. B K.», Iduns exp., Stockholm. Ansökning bör åtföljas af fotografi.

Plats

för enkel, allvarlig flicka, som med någon bildning förenar huslighet, god hälsa och oberoende, finnes i enkelt, aktadt landthem, där husmoder och barn ej finnas. Ingen utan nämnda egenskaper göre sig besvär Svar sändes före 1 februari med åldersuppgift och porträtt till »Sven Augustson» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå. Stockholm, f. v. b.

Skicklig Sjukgymnast,

utexaminerad från Gymn. Centralinstitutet och något hemmastadd i engelska språket, önskas vid förstklassigt gymnastiskt institut i England. Lön: minst £ 85 (1,530 kr.) jämte fritt vivre. Ansökan (på engelska) jämte betyg, rekommendationer och fotografi sändes till: Miss Anstey, The Physical Training College, Halesowen, Worcestershire, England.

PLATSSÖKANDE

Bildad flicka, kunnig i matl., bakn., sömn., handarb. m. m. söker plats. Ordentlig, rask. Sv. »Villig hjälpreda», Iduns exp. f. v. b.

Svenska,

utexaminerad efter 3 års praktik i det största engelska hospital och därefter i 2 år vårdat privata patienter, önskar privat sinnessjuk patient. Ledig nu. Goda betyg. Svar till »IIO», Sv. Telegramb. Annonsafd., Helsingborg.

Ung flicka, som med vackra betyg genomgått 7-kl. läroverk, önskar plats i familj att undervisa hälst något försigkomna barn. Svar till »Ss», Arboga p. r.

21 års flicka önskar plats som sällskap och hjälp hos änkefru eller barnlös familj. Något musikalisk. Närmare underrättelser lämnas af fru Max Davidsohn, Kommendörsgatan 32, 2 tr., Stockholm.

En 18-års flicka, som genomgått Statens normalskola önskar läsa läxor med mindre barn. Svar till »18 år 1904», Iduns exp.

Husföreståndarinneplatsen

önskas af 28-årig bildad flicka. Har genomgått Kristineh. Praktiska skola och dessutom lärt matl. å Grand Hotell Haglund. Är kunnig äfven i bokföring, och i allt som förek. i ett fint ordnadt hem. Rek. finnes. Svar till »Birgitt», Iduns exp. f. v. b.

Anspråksl. flicka, som genomg. hushållsskola samt kun. i landthush. göromål, söker pl. i fam. på landet. Innehar dyl. pl. Sv. till »Januari 04». Brottby p. r.

Sjukgymnast,

centralist, önskar arbete hälst i familj på landet. Svar till »Ingrid», Iduns exp

En ung bildad, språkkunnig dam af god familj önskar plats såsom sällskap i bättre familj. Vid lön fästes intet afseende. Benägna svar motses till »1904», Iduns exp.

Handarbetslärarinna

fullt kompetent i allt hvad till finare handarbeten och sömnad hörer, önskar platsombyte till skola, familj eller tapisseriaffär. Finfina betyg från mångårig plats. Svar märkt **»Empire»,** under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b

Enkel bild. flicka söker plats, kun. i matlag., bak., söm., duglig, arbetsam, ordningsvan. Svar »Frisk-Glad», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

Undervisningsvan flicka önskar plats att läsa med små barn. Villig delt. i hemmet föref. görom. Svar till »Elin», Jönköping p. r.

Finare flicka, med hem i Stockholm, önskar 2 timmars daglig sysselsättning med högtläsning m. m. Vidare genom aftal Svar till »Välvillig», Stlm N:r 5, p. r.

En ung bildad flicka

önskar plats i familj att gå frun tillhanda och eventuelt läsa med minderåriga. Svar till »S. A.», J. G. Hedbergs Annonsbyrå, Malmö.

En bildad flicka önskar plats i större landthushåll för att mot fritt vivre lära matlagning. Villig meddela några timmars daglig undervisning åt nybörjare eller renskrifva. Svar till »Januari 1904», Wexiö p. r.

En bättre flicka, som genomgått folkskoleseminariet, önskar plats i familj att läsa med mindre barn Något kunnig i musik och hushållsgöromål. Svar till »1903», Iduns exp

Ung examinerad lärarinna önskar plats som barnfröken, eller att läsa med minderåriga barn. Kunnig i handarbeten. Svar märkt »E. L.», Örebro p. r.

Bättre, ung flicka önskar plats i godt och vänligt hem. Villig att efter bästa förmåga åtaga sig matlagningen där vanlig sådan förekommer. Genomgått hushållsskola. Svar märkt »Snäll hjälp», Iduns exp.

Emot fritt vivre

önskar 18-års flicka plats nu genast i bildad familj till stad eller bruk att gå frun till handa eller deltaga i skrifgöromål. Svar till »Agnes», Iduns exp.

Yngre bildad barnmorska, kunnig i sjukvård, önskar få resa till patienter i landsorten. Svar till »E. A.», Iduns exp.

Plats sökes i familj, hälst i Norrland, af van gymnast med fina betyg. Hälst vid bruk eller sågverk där tillfälle till mera arbete finnes. Svar emotses tacksamt af »Gymnast», Vårgårda p. r.

Bättre, anspråkslös flicka önskar plats som sällskap och hjälp i god familj. Kunnig och van i alla husliga sysselsättningar. Svar till »E. N.», Eskilstuna.

Inackordering.

En eller två små flickor erhålla godt hem och moderlig vård i en vänlig familj på landet i Södermanland. Vidare genom bref till »K», Nyköping p. r.

På egendom, vackert belägen i Södermanland, kan god inack. erhållas för längre och kortare tid. Hushållselever emottagas. Fina ref. Svar till »Pensionat», **Mellösa.** Rikstel. Flen, Mellösa 1.

En eller två gossar

mottagas i prästgård på landet alldeles invid stad med 5-kl. läroverk. Bästa tillsyn och omvårdnad. Svar till »Kyrkoherde» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

Konfirmationsundervisning

meddelas några flickor i kyrkoherdefamilj i sommar, 25 juni—1 aug. Äfven kunna **nu genast** några flickor i skolåldern erhålla god uppfostran; ovanligt frisk och naturskön trakt. Svar till »Vänligt hem» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Inackordering
önskas i **trefligt hem** af ung fru, som för hälsans vårdande någon tid kommer att vistas i Stockholm. Omgående svar till fru Thyra Larsson, Hotell Continental, Stockholm.

Ung bättre flicka önskar nu genast eller 1 febr. komma i fin, ansedd familj, där ungdom och umgänge finnes för att gå frun tillhanda o. grundligt lära sig matlagning. Villig betala 20 kr. pr månad. Svar till »20 år», Linköping p. r.

Tyskland. Frau Pfarrer Zöckler, Marburg; Hessen, flickpension. Angenämt familjelif. Naturskön, hälsosam trakt. Parisisk lärarinna. Universella föreläsningar. Prospekt och referenser från fordna elever på begäran.

Yngre herre eller dam kan erhålla god inack. i bild. hem å Östermalm. Svar till »E. S.», Iduns exp., Stockholm.

Hvilohem och Pensionat.

I Villa Hult, nytt sedan ett år och uppfördt af sten i lugn, ädel stil samt beläget i Kuranstaltens omedelbara närhet med utsikt öfver Motala ström, har af undertecknad öppnats ett **Pensionat** för Kneippgäster och ett **Hvilohem** för personer som behöfva ro eller ombyte af luft. Hemmet är inredt med modern och elegant komfort. Gästrummen 17 till antalet, de flesta belägna åt solsidan, äro varma och gediget möblerade samt äger villan dessutom hall, matsal, salong, rymliga korridorer, badrum och telefonrum jämte balkonger och terrasser.
Riklig elektrisk belysning. Tillfälle till sysselsättning medelst slöjd i stor och varm lokal i sousterrainen. Erkändt godt bord, stilla och proper uppassning, **moderata priser:** för rum med förstklassigt bord från 3: 50—5 kr. pr dag, vid längre tids vistelse, 2—3 månader, 10 proc. rabatt. Inga dickspengar få förekomma. En kr. pr vecka i servis. Lättheten att erhålla eventuell läkarevård, dels af hemmets egen läkare, öfverläkaren på Kneippbaden, dels af skickliga specialister i den närbelägna staden. Tillgång till examinerad sköterska.
Referenser: Läkare: Doktor J. Bergqvist, Kneippbaden, Doktor von Unge, Norrköping; Pensionärer (»rekommendera på det varmaste»): friherrinnan Aina Silfverbjelm, Helsingfors, generalskan Agnes von Wellyaminoff, Petersburg, fröken I. Frisk, Stockholm, fröken Elin Ameen, Stockholm, grefve C. D. Reventlow, Lund. konsul R. Schumburg, Robertsvik, Stocksund, baron Carl Åkerhjelm, Stockholm, kapten G. Bagge, Kneippbaden, löjtnant G. Werner, Stockholm.
Högaktningsfullt
Ella Hult,
Rikstelefon Norrköping 748. Postadress: **Kneippbaden.**

Äldre eller yngre damer, som behöfva hvila och ombyte af luft, kunna erhålla ett stilla, vänligt hem i naturskönt belägen värmländsk prästgård. Pris 50 à 60 kr. pr månad. En à två betalande hushållselever mottagas äfven. Vidare genom kommunister M. Ehrling, Storudsborg, Edane.

I godt hem på landet önskas en kamrat till en 8-årig flicka, som åtnjuter undervisning af skicklig lärarinna. Svar: »1904», Nysätra p. r.

I **prästgård** eller i annan respektabel familj på landet i mellersta Sverige önskas inackordering för en 11 års flicka, där undervisning med jämnårig kamrat kan erhållas äfvensom nödig omvårdnad i öfrigt påräknas. Svar till »S. B.», Åbydal.

Inackordering kan erhållas i bildadt, stilla hem å vackert belägen, skogrik egendom i Värmland för en ung dam, som önskar hvila och lugn. Pris 50 kr. pr månad.
Svar till »H.», Kil p. r.

I ett hem

i stad eller på landet önskas inackorderade 2:ne flickor i en ålder af 17—19 år för att under en allvarlig och kunnig husmoders ledning lära sig alla för ett välordnadt hushåll förekommande göromål Reflekterande torde sända biljett märkt "Köpmansdöttrar" till Exp. af Idun.

Pensionat Hessling. Oresden, mottager unga flickor i inackordering. Undervisning meddelas i tyska ämnen, språk (inf. eng. och franska lärarinnor), musik, målning m. m. Närmare meddelar Fröken E. G. Witt, Flickskolan, Strömstad.

Alingsås. Inackordering för familjer eller för unga, bildade flickor med tillfälle till praktisk undervisning i franska och engelska språken och, om så önskas, i matlagning. Adress Fru M. Hüttling, (née Gaudard), Souvenir, Alingsås.

Hos en medelåld. lärarinna på Sörmlands landsbygd kan fr. 1 febr. ett bild. fruntim. med enkla vanor erhålla ett hem mot billig inackor. el. att dela hushållsomkostn. Svar till »Sällskap och Trefnad», Iduns exp.

God kurs för unga flickor.

Helinackordering i godt hem erbjudes en ung flicka från 1 februari, med tillfälle att samtidigt genomgå kurs i Kindergarten och slöjd vid **Kindergarten i Örebro.**
Referenser: Fru Lilly von Hofstén, Folkskoleinspektören Dr Arvid Sundblad, **Örebro.** Vidare upplysningar genom korrespondens med Fröken Maria Kjellmark, **Avesta.**

God inackordering

i naturskön trakt vid sjö och skog, 4 km. fr. station. Finaste referenser. Svar till »Bogården», Sparreholm.

Deutschland.

Dresden, Hohestrasse 59, finden junge Damen in guter deutscher Familie freundliche Aufnahme. ff. Referenzen. Näheres durch **Frau Margarete Fehser.**

Närvsjuk dam får god vård och inackordering i landsortsstad. Svar till »Godt hem 1904», Iduns exp , Stockholm.

En ung flicka får god inack. i bild. hem, där tillf. gifves att grundligt lära hushållsgöromål. Pris 50 kr. del. rum.
Svar till »15 Januari», Vadstena p. r.

Frau v. Mengershausen, Hannover, Ferdinandst. 13 II nimmt Damen auf, die gründlich Deutsch lernen wollen. Angenehmer Aufenthalt. Beste Referenzen.

23-årig svenska, som genomgått 2-årig fullständig kurs i massage, frisk- och sjukgymnastik vid Madame Bergman-Österbergs College och därefter haft treårig praktik i England, önskar plats i familj eller att såsom ressällskap medfölja kvinnlig patient. Benäget svar märkt: "E. W. W. 23" mottages å Iduns Exp.